

BIULETYN

Centrum Badań Nad Państwowością Rosyjską

Numer 7 (18), lipiec 2025

SPIS TREŚCI

Polityka i ustrój	3
Prawo	7
Gospodarka, finanse, energetyka	16
Sankcje	21
Sport	33
Ekologia	39
Kultura i historia	40

Drodzy Czytelnicy Naszego Biuletynu,

Oddajemy na Państwa ręce kolejny Biuletyn naszego Centrum. Tym razem jego podstawową wersję, z okazji sezonu wakacyjnego, udostępniamy w wolnym dostępie. Jednocześnie naszym nowym Czytelnikom przypominamy, że jest to nasz kompleksowy comiesięczny monitoring rosyjskiej legislacji, gospodarki, sytuacji społecznej, kultury oraz rosyjskiej polityki zagranicznej.

Jednym z zadań Biuletynu jest dostarczanie danych oraz informacji, które pozwalają dokonywać analiz i ocen sytuacji gospodarczej i politycznej Federacji Rosyjskiej.

Co ważne, dane, informacje oraz analizy zawarte w Biuletynie to wynik badań i prac Centrum, będących rezultatem m. in. uczestnictwa przedstawicieli naszego zespołu w międzynarodowych konferencjach lub zamkniętych seminariach.

Udział w tych ostatnich przedsięwzięciach jest możliwy m. in. dzięki Państwa wsparciu. Dlatego serdecznie dziękujemy za każdą złotówkę wpłaconą na działalność naszego Centrum. To pozwoli nam rozwijać naszą działalność, w tym, regularnie wydawać nasz Biuletyn. Mamy także nadzieję, że zauważyli Państwo zwiększenie naszej aktywności w postaci większej liczby tekstów w otwartym dostępie na naszej stronie internetowej.

Życzymy udanej lektury.

Dyrektor Centrum - dr Michał Patryk Sadłowski

Centrum Badań nad Państwowością Rosyjską zostało powołane jako komórka organizacyjna **Fundacji Instytutu Prawa Wschodniego imienia Gabriela Szerszeniewicza**, w celu rozwinięcia i pogłębienia polskich badań, debaty oraz refleksji nad Rosją. W tym celu Centrum będzie aktywnie uczestniczyć w polskiej i międzynarodowej debacie o Rosji.

Działalność analityczna oraz badawcza procesów zachodzących w Rosji opiera się nad perspektywie instytucjonalnej. Jej głównym przedmiotem będzie więc współczesne państwo rosyjskie, a również uwzględniane będą jego historyczne formy. Szczególna uwaga zostanie poświęcona ideowymi podstawami państwowości rosyjskiej, a także prawnym, gospodarczym oraz społecznym aspektom funkcjonowania Rosji oraz jej społeczeństwa.

Działalność Centrum realizowana jest w trzech płaszczyznach:

- analitycznej oraz komentatorskiej;
- wspierania oraz prowadzenia badań naukowych;
- działalności wydawniczej.

W ramach tych obszarów organizujemy konferencje, seminaria oraz wyjazdy studyjne. Szczególną dużą uwagę kładziemy na działalności wydawniczą, publikacje książek i raportów, które będą zawierać analizy oraz badania mniej znanych aspektów funkcjonowania państwowości rosyjskiej.

Zachęcamy do współpracy analityków, badaczy, dziennikarzy, przedstawicieli administracji państwowej, NGO-ów oraz biznesu.

I oczywiście, jeśli uznają to Państwo za słuszne, zachęcamy do wsparcia naszej działalności [na portalu Patronite](#)

Ku nowelizacji czy nowej konstytucji? Kilka uwag o dyskusji konstytucyjnej w Rosji po lutym 2022 r.¹

W dniu 4 lipca 2025 r. minęło równo pięć lat od wejścia w życie bardzo ważnych poprawek do Konstytucji Federacji Rosyjskiej, które były przygotowane i uchwalone w 2020 r. To na nich mocy umożliwiono (sformalizowano) Władimirowi Putinowi sprawowanie kolejnych kadencji prezydenckich. Poza tym, poprawki jeszcze bardziej wzmocniły władzę centralną wobec regionów. Dlatego rosyjska uczona Jelena Lukjanowa wydarzenia z 2020 r. nazywa „przewrotem konstytucyjnym”. Niemniej, od tego czasu w rosyjskiej debacie pojawiają się coraz poważniejsze głosy o tym, że rosyjską ustawę zasadniczą czekają nowe, być może, jeszcze większe zmiany niż te w 2020 r.

W dniach 19-23 maja 2015 r. w Petersburgu odbył się 13 Międzynarodowy Petersburski Forum Prawniczy. W jednym z paneli pt. „Kultura działalności ustawodawczej” (ros. Культура законотворческой деятельности) wystąpił członek Partii „Jednej Rosji” i zastępca Przewodniczącego Dumy Państwowej Zgromadzenia Federalnego Federacji Rosyjskiej Piotr Tołstoj (ur. 1969). Oprócz Tołstoja, występowali oraz brali w nim udział następujący politycy, urzędnicy oraz naukowcy: Pawieł Stiepanow (dyrektor Departamentu Wsparcia Działalności Ustawodawczej i Regulacji Prawnej Rządu Federacji Rosyjskiej); Jewgienij Kowalenko (Minister Sprawiedliwości Republiki Białorusi); Talia Chabriewa (dyrektor Instytutu Ustawodawstwa i Prawa Porównawczego przy Rządzie FR; Wiceprezes Rosyjskiej Akademii Nauk); Żanna Aleksiejewa (Sekretarz stanu-Zastępca Ministra Kultury Federacji Rosyjskiej); Dmitrij Wiatkin (zastępca przewodniczącego Komisji Dumy Państwowej ds. budownictwa państwowego i ustawodawstwa; Pierwszy zastępca szefa frakcji „Jedna Rosja”); Julia Kapitonowa (kierownik działu ekspertyz w Departamencie Wsparcia Działalności Ustawodawczej i Regulacji Prawnej, Rząd FR); Nikołaj Czernogor (profesor Instytutu Ustawodawstwa i Prawa Porównawczego przy Rządzie FR; Profesor Rosyjskiej Akademii Nauk).

Jedną z głównych tez dyskutowanych w tym panelu była sprawa treści kultury, która stanowi podłoże, rdzeń działalności legislacyjnej państwa. Oprócz kwestii, powiedzielibyśmy techniczno-prawnych, uczestnicy tego panelu skoncentrowali się i byli przy tym zgodni, że rosyjska działalność prawnicza w sferze legislacji powinna w pierwszej kolejności opierać się na rodzimych doświadczeniach i wzorach, a nie automatycznie bazować na zachodniej kulturze prawnej i legislacyjnej, która po 1991 r. została uznana w Rosji za zjawisko i wartość uniwersalną. W tym aspekcie, zwracali oni uwagę, że rodzima legislacja powinna przede wszystkim odzwierciedlać lokalne, rosyjskie potrzeby i odpowiadać na problemy ludności rosyjskiej. Punktem wyjścia ku temu powinny być zmiany Konstytucji FR, które miały miejsce w 2020 r. Takie głosy prawników w tym panelu wsparł Tołstoj, który z wykształcenia i zawodu jest dziennikarzem, ale w Dumie Państwowej zajmuje się w dużej mierze sprawami legislacji. W czasie wystąpienia powiedział on, że:

---

¹ Źródła:

<https://www.rbc.ru/politics/19/05/2025/682af8bc9a79473ca44685fd>, dostęp: 09.07.2025 r.

<https://legalforum.info/programme/business-programme/7838/#broadcast>, dostęp: 09.07.2025 r.

<https://www.rbc.ru/politics/22/11/2023/655db8f39a7947609f6e6b9e>, dostęp: 09.07.2025 r.

<https://www.advgazeta.ru/novosti/valeriy-zorkin-vyskazalsya-protiv-smertnoy-kazni-i-gosudarstvennoy-ideologii/>,
dostęp: 09.07.2025 r.

„Przez 30 lat Rosja przyswajała sobie różne światowe praktyki, próbowała dostosować się do pewnych ogólnoświatowych standardów, które w rzeczywistości okazały się standardami zachodnimi – i ogólnie rzecz biorąc, niewiele z nich się przyjęło. Wiecie, to jakby próbować zaszcześcić na żywym drzewie plastikową gałąź. U nas w czasach Jelcyna bardzo dużo takich gałęzi zostało powtykanych w drzewo rosyjskiego życia. No i większość z nich uschła, a teraz przedstawiają dość żałosny widok”.

Co ciekawe, odnosząc się do problematyki języka rosyjskiego, Tołstoj bardzo otwarcie przyznał, że generalnie ludność rosyjska nie rozumie prawa uchwalanego przez rosyjski parlament. Stąd, musi ona wszystko konsultować z prawnikami. Potwierdził więc on istniejące rozbieżności jakie panują między ludnością a władzą państwa, a zwłaszcza jej głównymi organami ustrojowymi. Jednak, co najważniejsze, Tołstoj wypowiedział się również na temat potencjalnych zmian w obecnej konstytucji FR w sposób następujący:

„Pięć lat reformy, zmian w Konstytucji. Jestem pewien, że te zmiany nie będą ostatnie, biorąc pod uwagę okoliczności, w jakich była pisana nasza obecna Konstytucja. Jestem przekonany, że czekają nas kolejne zmiany. I być może będą one znacznie bardziej istotne niż te, które omawialiśmy pięć lat temu” — podsumował wiceprzewodniczący Dumy Państwowej”.

Z jednej strony, tę wypowiedź można uznać jako wyraz uzupełnienia dyskusji w panelu, w czasie którego była mowa m.in. o konieczności rezygnacji z określonych prawnych koncepcji, rozwiązań i teorii związanych z zachodnią kulturą prawną na rzecz rozwiązań rosyjskich. Tym samym należałoby ją traktować po prostu jako spontaniczną, sytuacyjną opinię na konferencji. Taką wersję potwierdzałby fakt, że następnie rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow, na pytanie o słowa Tołstoja, stwierdził, że nic nie wie o planowanych zmianach w konstytucji i o takich poprawkach nie było mowy w aktualnej agendzie politycznej. Odesłał też po szczegóły do Tołstoja. Z drugiej strony, można ją też rozpatrywać jako sondowanie reakcji na potencjalne zmiany lub wysłanie sygnału ze strony obozu władzy o tym, że Rosję czeka jeszcze kolejna reforma ustrojowa. I najprawdopodobniej o jeszcze większym znaczeniu niż ta w 2020 r. Słychać też głosy, że być może to jakaś niewyraźna, choć celowa, sugestia o transferze władzy lub przygotowania do niego. Po trzecie, wypowiedzi zbliżone do słów Tołstoja, czyli o konieczności nowelizacji obecnej konstytucji wybrzmiewały w Rosji już po rozpoczęciu tzw. SWO. Sprowadzały się one głównie do wprowadzenia określonych norm związanych z nową ideologią państwową. Niemniej, nie można wykluczyć także scenariusza, że w przypadku radykalniejszych zmian politycznych, w tym, zwiększenia represji, kolejne potencjalne zmiany w Konstytucji FR, będą polegać na jeszcze większym odrzuceniu formalizmu charakterystycznego dla zachodniego konstytucjonalizmu. Będzie można wówczas powiedzieć o trwalszej petryfikacji obecnych tendencji ustrojowych. Można będzie np. wyobrazić sobie likwidację ograniczeń czasowych w sprawowaniu przez prezydenta swojej funkcji, czy też radykalniejszą zmianę kompetencji poszczególnych organów państwa, np. w przypadku rozpoczęcia przygotowań do transferu władzy dla potencjalnego następcy Putina. Niemniej, wszystko to na razie bardzo ogólne rozważania o charakterze teoretyczno-ustrojowym oraz politycznym. Sam Putin stwarza wrażenie, że na razie to on w pełni kontroluje sytuację w państwie rosyjskim i jego głównym celem jest doprowadzenie do zwycięskiego, czyli efektywnego zakończenia tzw. SWO. Do tego momentu nie zamierza on więc przeprowadzać fundamentalnych zmian ustrojowych i politycznych. Z drugiej strony, takie zmiany mogą być związane z potencjalnym zawieszeniem broni/zamrożeniem konfliktu, czy też inną, niespodziewaną sytuacją polityczną w samej Rosji.

W listopadzie 2023 r. szef Komitetu Śledczego FR Aleksander Bastrykin wypowiedział się o konieczności ujęcia w konstytucji ideologii państwowej oraz celów funkcjonowania społeczeństwa. Z kolei Przewodniczący Komisji Rady Federacji ds. ustawodawstwa konstytucyjnego, Andriej Kliszas, dodał, że Konstytucja nie zakazuje istnienia ideologii, gdyż w Rosji uznaje się „różnorodność ideologiczną”. Natomiast w maju 2023 r. minister sprawiedliwości Konstantin Czujczenko oświadczył, że zapis w Konstytucji Rosji dotyczący zakazu ustanawiania ideologii państwowej powinien zostać zmieniony. Przypomniął, że artykuł 13 Konstytucji Federacji Rosyjskiej zastąpił artykuł 6 Konstytucji ZSRR, w którym określono,

że siłą przewodnią i kierującym jądrem systemu politycznego jest Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, dlatego pojawienie się w rosyjskiej Konstytucji po 1991 r. zakazu ideologii jest zrozumiałe. Również Siergiej Mironow, lider „Sprawiedliwej Rosji”, jednej z partii z opozycji systemowej, w maju 2024 r. wypowiedział się za wprowadzeniem ideologii państwowej do ustawy zasadniczej, zwłaszcza w czasach wojny.

Z drugiej strony, prezes Sądu Konstytucyjnego FR Walerij Zorkin w czerwcu 2022 r. sprzeciwił się takim tendencjom ustrojowym. Mówił on m.in. o tym, że takie działanie znów doprowadzi do podziału Rosjan na „białych” i „czerwonych”. Zauważył on, że największymi zwolennikami wprowadzenia do konstytucji ideologii państwowej są przedstawiciele lewego skrzydła sceny politycznej, którzy stawiają w jej centrum ideę sprawiedliwości społecznej. Dodał przy tym, że obowiązująca Konstytucja Federacji Rosyjskiej pozwala urzeczywistnić wszystkie główne społeczne oczekiwania związane z ideą sprawiedliwości społecznej: „I mogę z pełną odpowiedzialnością powiedzieć, że Trybunał Konstytucyjny czynił, czyni i będzie czynił wszystko, co możliwe, dla pełniejszej realizacji odpowiednich norm konstytucyjnych”. W podobnym tonie w listopadzie 2022 r. wypowiedziała się Walentina Matwienko, przewodnicząca Rady Federacji. Wskazała ona, że obecna redakcja obowiązującej konstytucji umożliwia swobodne kształtowanie polityki. Takie głosy, wypowiedziane jeszcze w 2022 r. świadczą, że część elit państwa rosyjskiego, dość bliskie Putinowi, wysłały wówczas sygnał, że na razie na wyraźniejszą korektę ustrojową państwa, wyrażoną formalnie, nie jest jeszcze odpowiedni czas.

Aktualnie, art. 13 Konstytucji FR dotyczy spraw ideologii. Zgodnie z ustępem 1 tego artykułu, w Federacji Rosyjskiej uznaje się różnorodność ideologiczną. Dlatego w ust. 2 napisano, że żadna ideologia nie może być ustanowiona w charakterze państwowej lub obowiązkowej. Również, na mocy ust. 3 i 4 w Rosji uznaje się różnorodność polityczną oraz wielopartyjność, a organizacje społeczne/zjednoczenia społeczne są równe wobec prawa. Na koniec w ustępie 5, napisano, że zabrania się tworzenia i działalności organizacji społecznych, których cele lub działania są ukierunkowane na siłową zmianę podstaw ustroju konstytucyjnego, naruszenie integralności Federacji Rosyjskiej, podważanie bezpieczeństwa państwa, tworzenie zbrojnych formacji oraz podleganie do waśni społecznych, rasowych, narodowościowych i religijnych.

Oprócz tego, należy pamiętać, że istotne zmiany w rosyjskiej konstytucji zaszły w październiku 2022 r. Do Federacji Rosyjskiej zostały przyjęte nowe podmioty, czyli nielegalnie anektowane terytoria państwa ukraińskiego (przy czym Rosja nadal nie kontroluje ich całościowo, czyli w ich granicach administracyjnych). W skład Federacji Rosyjskiej zostały wówczas włączone (nielegalnie anektowane) cztery nowe podmioty: tzw. Doniecka Republika Ludowa, tzw. Ługańska Republika Ludowa, obwód zaporoski i obwód chersoński. Zmiany te zostały zrealizowane poprzez przyjęcie następujących aktów prawnych:

- 1) Federalna ustawa konstytucyjna z dnia 4 października 2022 r. Nr 5-FKZ „O przyjęciu do Federacji Rosyjskiej Donieckiej Republiki Ludowej i utworzeniu w składzie Federacji Rosyjskiej nowego podmiotu – Donieckiej Republiki Ludowej”.
- 2) Federalna ustawa konstytucyjna z dnia 4 października 2022 r. Nr 6-FKZ „O przyjęciu do Federacji Rosyjskiej Ługańskiej Republiki Ludowej i utworzeniu w składzie Federacji Rosyjskiej nowego podmiotu – Ługańskiej Republiki Ludowej”.
- 3) Federalna ustawa konstytucyjna z dnia 4 października 2022 r. Nr 7-FKZ „O przyjęciu do Federacji Rosyjskiej obwodu zaporoskiego i utworzeniu w składzie Federacji Rosyjskiej nowego podmiotu – obwodu zaporoskiego”.
- 4) Federalna ustawa konstytucyjna z dnia 4 października 2022 r. Nr 8-FKZ „O przyjęciu do Federacji Rosyjskiej obwodu chersońskiego i utworzeniu w składzie Federacji Rosyjskiej nowego podmiotu – obwodu chersońskiego”.

Dr Michał P. Sadłowski

***

Powrót na wschód 2.0? Syberia jako szansa na rozwój gospodarczy i społeczny Federacji Rosyjskiej

Arsenij Fartyszew w artykule „Syberia-największy atut Rosji” (*ros. Сибирь как главное преимущество России*)², opublikowanym w najnowszym wydaniu magazynu „Rosja w globalnej polityce” (*ros. Россия в глобальной политике*), podejmuje próbę przeanalizowania roli tego regionu, pod względem kryjącym się w nim szans dla rozwoju Rosji.

Warto zaznaczyć, że Fartyszew wielokrotnie przywołuje artykuł Siergieja Karaganowa „Sybiryzacja: Drugi powrót na wschód leży „po drugiej stronie Kamienia” (*ros. Сибиризация: Второй поворот России на Восток лежит "за Камнем"*)³. O artykułach Karaganowa o roli Syberii dla Rosji napisaliśmy w numerze 1 w 2025 r. naszego Biuletynu (zob. **„Sybiryzacja” Rosji, czyli pomysł na nowy etap w rozwoju państwowości rosyjskiej**).

W swoim artykule S. Karaganow wskazuje, że rosyjska państwowość została wydatnie ukształtowana przez Syberię- dzięki jej zasobom Rosja mogła rozwijać swoją gospodarkę (eksport futer czy później rzadkich minerałów), a samo położenie Syberii pozwoliło uczynić z niej szlak handlowy z Chinami. Oprócz kwestii ekonomicznych, Karaganow wymienia także „metafizyczne” znaczenie Syberii, która dzięki swojej rozległości geograficznej, a także surowości klimatu wzmocniła najważniejsze cechy „rosyjskiej duszy”, jak również odcisnęła piętno na mozaice narodowościowej Rosji,- wraz z ekspansją na wschód pod berło carów trafiały kolejne narody Syberii, Jakuci czy Buriaci, którzy dalej stawali się Rosjanami i wpływali na rozwój rosyjskiego narodu.

Jednocześnie Karaganow podkreśla, że przyszłość Rosji leży „na wschodzie”, który ma stanowić remedium na problemy wywoływane przez zachodni styl życia, czyli konsumpcjonizm oraz rozkład społeczny. Autor „Sybiryzacji...”, wskazuje, że gdyby współczesną Rosją rządził Piotr I, bez wątpienia stworzyłby on nową stolicę na Syberii, stymulując rozwój zauralskiej Rosji, w celu otworzenia okna na Azję. Tym samym skupienie się na wschodnich rubieży Rosji ma stanowić swoisty „motor napędowy” w celu rozwoju ekonomicznego państwa, jak również odnowy duchowej społeczeństwa.

Z kolei A. Fartyszew wskazuje iż idea „sybiryzacji” państwa, nie jest nową ideą, lecz jej korzenie sięgają końcówki XIX wieku, kiedy to wraz z rosnącym znaczeniem ekonomicznym Syberii zaczęła ona przyciągać coraz większą uwagę rosyjskiej inteligencji. Jednocześnie Carat skupił się na rozwoju Syberii głównie na przełomie XIX i XX wieku- poprzez rozpoczęcie budowy kolei transsyberyjskiej czy działania Piotra Stołypina mające na celu przyspieszyć zasiedlanie Rosji zauralskiej. Najbardziej dynamiczny rozwój Syberii przypadł jednak na okres istnienia ZSRR, kiedy to zrealizowano szereg dużych inwestycji infrastrukturalno-przemysłowych, tworząc tym samym miejsca pracy i ściągając pracowników z innych części Rosji, jak również republik związkowych. Po upadku ZSRR pojawił się szereg koncepcji przyszłego rozwoju Syberii, od próby rozwinięcia jej potencjału logistycznego jako „węzła komunikacyjnego”, łączącego Azję z Europą, poprzez jej industrializację, aż po zmniejszenie wydobycia syberyjskich surowców, w celu zachowania ich pokładów dla przyszłych pokoleń, kiedy to na ziemi wyczerpią się obecnie eksploatowane złoża.

W swoim artykule Arsenij Fatyszew poddaje jednak pod polemikę koncepcję Karaganowa, sugerującego konieczność utworzenia „trzeciej stolicy Rosji” na Syberii. Pierwszym

---

² А. Фартышев, *Сибирь как главное преимущество России*, „Россия в глобальной политике” 01.07.2025, https://globalaffairs.ru/articles/sibir-fartyshev/#_ftn13 (dostęp 08.07.2025).

³ С. Караганов, *Сибиризация: Второй поворот России на Восток лежит "за Камнем"*, "RG.RU", 05.02.2024, <https://rg.ru/2024/02/05/reg-sibfo/sibirizaciia.html> (dostęp 08.07.2025).

argumentem jest kwestia ekonomiczna- poprzedni „powrót na wschód” ogłoszony w 2014 r. w celu kompensacji nadszarpniętych relacji z światem zachodu poprzez rozwój kontaktów z państwami Azji Wschodniej, nie doprowadziła do wzrostu znaczenia rosyjskiego Dalekiego Wschodu, a poczynione inwestycję w kraju Nadmorskim oraz Chabarowskim mimo upływu ponad dekady nie wygenerowały dochodu który pokryłby wydatki na nie przeznaczone. Jednocześnie budowa „trzeciej stolicy” lub też podniesienie znaczenia któregoś z dużych miast Syberii (poprzez przeniesienie tam części administracji, czy handlu), nie musi oznaczać gwałtownego rozwoju zauralskiej Rosji. Autor artykułu zwraca także uwagę, że sztuczne zwiększenie rangi któregoś z miast lub też podmiotu federalnego w celu pobudzenia jego wzrostu gospodarczego, czy też demograficznego, może doprowadzić do napięć międzyregionalnych, a w konsekwencji do wzrostu niestabilności wewnętrznej.

Swój artykuł A. Fartyszew wieńczy krótkim akapitem podkreślając znaczenie Syberii dla historii, teraźniejszości jak również przyszłości Rosji. Syberia stanowi dla niego o wyjątkowości Federacji Rosyjskiej, znacząco wpływając na jej pozycję na arenie światowej.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że problematyka „syberizacji” Rosji nie kwestią wyłącznie zarezerwowaną dla rosyjskich analityków lub politologów. W 2003 r. w USA wydano książkę „Syberyjskie przekleństwo” (ang. *The Siberian Curse*) autorstwa Fiony Hill i Clifforda G.Gaddy’ego. Główną tezą publikacji było zwrócenie uwagi, że Syberia nie stanowi rosyjskiej „perły w koronie”, lecz jej sztuczny rozwój w okresie istnienia Związku Radzieckiego był błędną decyzją, nie uwzględniającą warunków geograficzno-klimatycznych. Według autorów Syberia powinna stanowić wyłącznie rezerwuuar surowców, a rozwój syberyjskich miast oraz szereg inwestycji przemysłowo-infrastrukturalnych w okresie radzieckim nie były racjonalne z punktu ekonomicznego.

Do negatywnego wpływu warunków geograficznych na rozwój rosyjskiej państwowości odwoływał się również Andriej Parszew w swojej książce „Dlaczego Rosja nie jest Ameryką” (ros. *Почему Россия не Америка*) w której to wskazywał, że kwestie klimatu, jak również odległości między głównymi ośrodkami miejskimi uniemożliwiają stworzenie w Rosji podstaw do zaprowadzenia gospodarki liberalnej.

Jakub Pelc

PRAWO

Wybrane akty prawne i przepisy które weszły w życie w czerwcu 2025 r:

Z dniem 1 czerwca:

- [W życie weszła](#) ustawa „**O utworzeniu państwowego systemu informacyjnego do zwalczania przestępstw popełnianych przy użyciu technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz o zmianach niektórych aktów ustawodawczych Federacji Rosyjskiej**”. Akt prawny przewiduje szereg środków mających na celu ochronę obywateli przed oszustami telefonicznymi i internetowymi. M.in. wprowadzono obowiązkowe etykietowanie wszystkich połączeń wychodzących z organizacji, a także ustanowiono zakaz kontaktowania się agencji rządowych i banków z obywatelami za pośrednictwem zagranicznych komunikatorów. Klienci banków otrzymali możliwość nadania osobie, której ufają, statusu osoby upoważnionej do potwierdzania transakcji na rachunkach lub wypłacania gotówki za pomocą bankomatu. Ponadto możliwe będzie ustanowienie samoograniczenia zawierania umów o świadczenie usług komunikacyjnych bez osobistej obecności, a także połączeń spamowych i mailingów.

- Federalna Służba Monitorowania Finansowego [otrzymała](#) uprawnienia do wstrzymywania transakcji z funduszami lub innym majątkiem rzekomo uzyskanym w sposób przestępczy w związku z ich legalizacją. Dostosowano również listę podstaw umieszczania osób na liście osób, co do których istnieją informacje o ich zaangażowaniu w **ekstremizm lub terroryzm**.
- [Zatwierdzono](#) procedurę mechanizmu wykluczającego możliwość sprzedaży **podrobionych lub przeterminowanych leków**. Obecnie w Rosji funkcjonuje system monitorowania leków, który śledzi wprowadzanie leków do obrotu i ich wycofywanie z obrotu. Od 1 czerwca 2025 r. zostanie uruchomiony mechanizm wykluczający możliwość sprzedaży podrobionych lub przeterminowanych leków. Aby zablokować sprzedaż leków z przeterminowanym terminem ważności, a także leków, których obrót został zawieszony lub wycofany z obrotu, zostanie ustanowiona interakcja między takim systemem a kasami aptecznymi. Ponadto przed uruchomieniem sprzedaży konkretnego leku farmaceuci będą musieli sprawdzić jego kody identyfikacyjne i globalny numer identyfikacyjny w systemie monitorowania.
- [Znowelizowano](#) ustawę o regulacji **produkcji i obrotu napojami alkoholowymi**. Ustalono, że wiarygodność rozliczania wielkości produkcji i obrotu alkoholem etylowym, wyrobami alkoholowymi i zawierającymi alkohol będzie ustalana z uwzględnieniem norm naturalnej utraty (za wyjątkiem handlu detalicznego). Ponadto do 1 września 2027 r. [przedłużono](#) okres obowiązywania procedury niszczenia i utylizacji alkoholu etylowego i skonfiskowanych napojów alkoholowych.
- [Przedłużono](#) okres obowiązywania kontyngentów pozataryfowych **na eksport nawozów mineralnych** z Rosji - będą obowiązywać od 1 czerwca do 30 listopada 2025 r. Ich łączna objętość wyniesie około 20 mln ton, w tym ponad 12,3 mln ton nawozów azotowych i ponad 7,6 mln ton nawozów złożonych. Ministerstwo Przemysłu i Handlu otrzymało polecenie rozdzielenia kontyngentów między eksporterów. Kwoty nie będą dotyczyły dostaw nawozów do Abchazji i Osetii Południowej ani ich eksportu z Rosji w ramach międzynarodowego transportu tranzytowego.

Z dniem 3 czerwca:

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Federalna Służba Więzienna, Ministerstwo Obrony, Rosyjska Gwardia Narodowa, Państwowa Straż Pożarna, Federalna Służba Kontroli Narkotyków i Federalna Służba Komornicza [otrzymały prawo](#) do samodzielnego określania **metod wypłaty emerytur**: za pośrednictwem Federalnego Skarbu Państwa lub S Bierbanku Rosji. Płatności można dokonywać na karty bankowe, wpłatami w bankach rosyjskich lub za pośrednictwem przekazów pocztowych.
- [Znowelizowano](#) ustawę „**O rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw**”.
  - ✓ Uzupełniono listę informacji o MŚP ujętych w jednolitym rejestrze małych i średnich przedsiębiorstw.
  - ✓ Dostosowano procedurę uznawania podmiotów gospodarczych za nowo utworzone.
  - ✓ Rosyjski Bank Wsparcia Małych i Średnich Przedsiębiorstw jest zobowiązany do bezpłatnego przyjęcia, na podstawie umowy cesji od VEB.RF, praw majątkowych (roszczeń) z zawartych umów pożyczkowych w celu finansowania projektów inwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój gmin jednobranżowych (miast jednobranżowych) oraz umów o udziale w finansowaniu takich projektów inwestycyjnych.
- [Skorygowano](#) zasady wykorzystywania wykorzystanie **funduszy rezerwowych na usługi powszechne**, które powstają w wyniku potrąceń części przychodów przez operatorów telekomunikacyjnych, w celu stworzenia światłowodowych linii komunikacyjnych do poszczególnych osiedli. Fundusze te można również wykorzystać do opracowania i wdrożenia zaawansowanych technologii komunikacyjnych oraz ulepszenia sprzętu niezbędnego do tego celu.

Z dniem 6 czerwca:

- [Uszczegółowiono](#) rozporządzenie w sprawie jednolitego państwowego systemu zapobiegania i eliminowania sytuacji nadzwyczajnych: - uzupełniono listę funkcjonalnych podsystemów jednolitego państwowego systemu zapobiegania i eliminowania sytuacji nadzwyczajnych, utworzonych przez federalne organy wykonawcze i korporacje państwowe. Obejmować będzie funkcjonalne podsystemy utworzone przez **Federalną Agencję Rybołówstwa**: organizowanie i koordynowanie działań zespołów ratownictwa ratunkowego w zakresie poszukiwania i ratowania ludzi i statków w niebezpieczeństwie na obszarach wydobywania zasobów biologicznych wód podczas połowów; zapobieganie i eliminowanie sytuacji nadzwyczajnych w organizacjach podlegających jurysdykcji lub objętych zakresem działalności Agencji. Ponadto Agencji przyznano uprawnienia do tworzenia komisji ds. certyfikacji służb ratownictwa ratunkowego, zespołów, a także ratowników i obywateli uzyskujących taki status.
- [Doprecyzowania](#) zasady opracowywania i wdrażania schematów **dostaw gazu i gazyfikacji** dla regionów Rosji - ustalono, że programy będą aktualizowane co najmniej raz na 10 lat.

Z dniem 7 czerwca:

- [Wprowadzono](#) zmiany do rozporządzenia „**W sprawie kontroli państwa nad przestrzeganiem obowiązkowych wymagań dotyczących przeprowadzania egzaminu z języka rosyjskiego jako obcego, historii Rosji i podstaw ustawodawstwa rosyjskiego oraz wydawania certyfikatów obywatelom zagranicznym**”.
  - ✓ Podczas przeprowadzania kontroli i działań zapobiegawczych można skorzystać z aplikacji mobilnej „Inspektor”.
  - ✓ W zależności od kategorii ryzyka, do której należy obiekt kontroli, ustalana będzie częstotliwość planowanych działań kontrolnych i obowiązkowych wizyt zapobiegawczych.
  - ✓ Doprecyzowano kryteria zaufania do osób kontrolowanych.
  - ✓ Do listy działań kontrolnych przeprowadzanych przez organ nadzoru dodano audyt dokumentacyjny. Ustalono jego cechy i terminy.

Z dniem 8 czerwca:

- [W życie weszło](#) rozporządzenie w sprawie **Federalnego Państwowego Systemu Informacyjnego ds. Obowiązkowej Certyfikacji Standardowych Projektów Sprzętu**. Ustalono jego cele i zadania, strukturę i główne funkcje, a także podstawowe zasady tworzenia, eksploatacji i rozwoju. Określono procedurę uruchamiania, eksploatacji i wycofywania systemu z eksploatacji.

Z dniem 10 czerwca:

- [Zaktualizowano](#) procedurę wprowadzania **produktów leczniczych do użytku**.
  - ✓ Zatwierdzono procedurę przeprowadzania badań, w tym z wykorzystaniem narzędzi zdalnej interakcji.
  - ✓ Ustalono zasady składania dokumentów i informacji o produktach leczniczych wprowadzanych do cywilnego do użytku medycznego, a także zezwolenia na wprowadzenie serii lub partii leku immunobiologicznego do obrotu i wydawania wniosku o ich zgodności z wymaganiami ustalonymi podczas rejestracji takiego leku.
  - ✓ Określono procedurę wydawania raportu z badania zgodności serii lub partii leku do użytku medycznego ze wskaźnikami jakości określonymi w ustawodawstwie rosyjskim lub wymaganiami ustalonymi podczas rejestracji zgodnie z aktami Eurazjatyckiej Unii Gospodarczej.
  - ✓ Opłaty za wydanie raportu z badania i wniosku o zgodności nie uległy zmianie i będą wynosić odpowiednio 1200 i 2000 rubli.

Z dniem 17 czerwca:

- [W życie weszło](#) rozporządzenie powołujące **Centrum Rozwoju Sztucznej Inteligencji przy Rządzie Federacji Rosyjskiej**. Centrum powstanie na bazie Centrum Analitycznego przy Rządzie Federacji Rosyjskiej. Będzie zapewniać wsparcie informacyjne, analityczne, organizacyjne i techniczne dla realizacji priorytetowych zadań w dziedzinie rozwoju technologii sztucznej inteligencji zgodnie z Narodowymi Celami Rozwoju Rosji. Działania Centrum będą koordynowane przez Wicepremiera - Szefa Sztabu Rządowego. Zatwierdzono również procedurę tworzenia i realizacji priorytetowych zadań w dziedzinie AI w przypadku podjęcia decyzji o ich realizacji w formie dedykowanego projektu.

Z dniem 18 czerwca:

- [Znowelizowano](#) Kodeks Postępowania Karnego - **sprawy o zniesławienie** bez okoliczności obciążających zostaną przeniesione do kategorii spraw karnych do ścigania prywatno-publicznego, które są wszczynane na wniosek ofiary lub jej przedstawiciela ustawowego (ale nie podlegają umorzeniu w wyniku pojednania stron).
- [Przedłużono](#) termin **badania geologicznych gruntów** w Arktyce - okres udostępniania gruntów do badań geologicznych w rejonach Berezowskim i Biełojarskim Chanty-Mansyjskiego Okręgu Autonomicznego - Jugra został wydłużony z 5 do 7 lat.
- [Doprecyzowano](#) procedurę **przenoszenia własności między szczeblami władzy**. Przy przenoszeniu własności państwowej i gminnej dozwolone jest użycie kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Dotyczy to przypadków przenoszenia własności z własności federalnej do regionów lub gmin.
- [Anulowano](#) podwyższone **cła importowe** na produkty lecznicze, dietetyczne i specjalistyczne produkty spożywcze, przeznaczone dla wcześniaków i noworodków o niskiej masie urodzeniowej, a także dzieci i dorosłych z różnymi chorobami, w tym zaburzeniami metabolicznymi, cukrzycą, mukowiscydozą i onkologią. Anulowanie dotyczy towarów, których krajem pochodzenia są państwa i terytoria podejmujące działania naruszające interesy gospodarcze Rosji.

Z dniem 19 czerwca:

- [Znowelizowano ustawę „O organizacji samorządu lokalnego”](#). Zaktualizowano model organizacji i działalności organów samorządu lokalnego, dostosowano ich kompetencje i uprawnienia. Przewiduje się opracowanie jednopoziomowego systemu organizacji samorządu lokalnego w takich jednostkach samorządu terytorialnego, jak okręg miejski⁴, okręg municypalny⁵, jednostka samorządu terytorialnego miasta o znaczeniu federalnym. Jednocześnie dla regionów o cechach społeczno-ekonomicznych, historycznych,

---

⁴ Okręg miejski - jednostki samorządu terytorialnego - jedna lub więcej miejscowości połączonych wspólnym terytorium, które nie są jednostkami samorządu terytorialnego, w których samorząd lokalny jest sprawowany przez ludność bezpośrednio i (lub) za pośrednictwem wybieralnych i innych lokalnych organów samorządu terytorialnego, które mogą wykonywać indywidualne uprawnienia państwowe przekazane lokalnym organom samorządu terytorialnego przez ustawy federalne i ustawy podmiotów Federacji Rosyjskiej, podczas gdy co najmniej dwie trzecie ludności takiej jednostki samorządu terytorialnego mieszka w miastach i (lub) innych osadach miejskich

⁵ Okręg municypalny - jeden z rodzajów jednostek samorządu terytorialnego - kilka miejscowości połączonych wspólnym terytorium, które nie są jednostkami municypalnymi, w których samorząd lokalny jest sprawowany bezpośrednio przez ludność i (lub) za pośrednictwem wybieralnych i innych lokalnych organów samorządowych, które mogą wykonywać indywidualne uprawnienia państwowe przekazane lokalnym organom samorządowym przez ustawy federalne i ustawy podmiotów Rosji

narodowych i innych nadal możliwe jest utrzymanie dwupoziomowego systemu (osiedla wiejskie lub miejskie oraz okręgi miejskie).

- [Rozszerzono](#) listę kategorii obywateli, którzy mogą być członkami **spółdzielni mieszkaniowych i budowlanych** - uczestnicy „specjalnej operacji wojskowej” (agresji na Ukrainę), którzy mają status weteranów działań wojennych, a także uczestnicy odparcia zbrojnej inwazji ukraińskich formacji na rosyjskie rejony przygraniczne (atak Ukrainy na Kursk).

Z dniem 24 czerwca:

- [Dokonano zmiany](#) w rozporządzeniu w sprawie **unieważniania licencji na produkcję i obrót alkoholem etylowym**, wyrobami alkoholowymi i zawierającymi alkohol w trybie pozasądowym - decyzja może zostać podjęta również w przypadku, gdy licencjodawca przeniesie federalne znaki specjalne na inną osobę. Wyjątkiem jest przeniesienie znaków w celu ich zastosowania do wyrobów alkoholowych importowanych lub importowanych do Rosji. Kopie decyzji i orzeczeń sądowych są przysyłane do Federalnej Służby Kontroli Rynków Alkoholu i Tytoniu, w celu potwierdzenia przypadków decyzji o unieważnieniu licencji, nie później niż w ciągu 60 dni roboczych od daty ich wejścia w życie.
- Zgodnie z [dekretem](#) Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 10 marca 2025 r. **milicjanci Donieckiej i Ługańskiej Republiki Ludowej** otrzymają jednorazowe wypłaty w zależności od grupy inwalidztwa. Osoby z grupą inwalidzką I otrzymają jednorazową wypłatę w wysokości 6,05 mln rubli, grupa II - 5,2 mln rubli, grupa III - 4,4 mln rubli.

Z dniem 25 czerwca:

- Od 25 czerwca 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. w ramach realizacji inicjatywy „Państwo dla ludzi” [przeprowadzony zostanie](#) eksperyment mający na celu **poprawę jakości usług państwowych i komunalnych** oraz zwiększenie udziału masowych usług społecznie istotnych w formie elektronicznej. Jego uczestnikami będą Ministerstwo Rozwoju Cyfrowego, Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego, inne organy rządowe, Centrum Analityczne przy Rządzie Federacji Rosyjskiej, Korporacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Fundusz Społeczny, wielofunkcyjne centra, władze regionalne i samorządy lokalne. W ramach eksperymentu planowane jest stworzenie systemu zarządzania zmianą w zakresie świadczenia usług, a także systemu szybkiej reakcji na przypadki obniżenia jakości usług, świadczenia usług i realizacji sytuacji życiowych.
- Do 1 marca 2026 [przedłużono](#) **eksperyment znakowania niektórych rodzajów wyrobów kablowych i przewodowych**. Ponadto zaktualizowano listę niektórych rodzajów wyrobów kablowych i przewodowych podlegających znakowaniu środkami identyfikacyjnymi w ramach eksperymentu.
- [Wprowadzono](#) zmiany w obszarze **zamówień publicznych** - przy zakupie pojazdów na potrzeby państwowe i komunalne należy preferować pojazdy napędzane gazem i pojazdy elektryczne. Jeśli nie można kupić pojazdów napędzanych paliwami alternatywnymi, dopuszcza się zakup pojazdów benzynowych lub wysokoprężnych.

Z dniem 26 czerwca:

- Do 2 listopada 2026 [przedłużono](#) termin trwania eksperymentu **sprzedaży biletów lotniczych online** ze zniżką i dotacją. Wg założeń eksperymentu, osoby poniżej 23 roku życia, emeryci, osoby niepełnosprawne, rodziny wielodzietne, mieszkańcy Dalekiego Wschodu i Obwodu Kaliningradzkiego, a także studenci uczelni zlokalizowanych w regionie mogą kupować bilety ze zniżką online. W ramach przedłużenia eksperymentu planowane jest dopracowanie mechanizmów elektronicznego potwierdzania praw pasażerów do biletu po specjalnej cenie. Planowane jest również uruchomienie specjalnej usługi cyfrowej, która zapewni weryfikację praw pasażerów do biletów ze zniżką w czasie rzeczywistym.

Z dniem 27 czerwca:

- **Zaostrzenie walki z pedofilią** - kontrole karno-wykonawcze będą miały dostęp do wszystkich danych stanowiących tajemnicę medyczną bez zgody osób skazanych za przestępstwa przeciwko nietykalności seksualnej nieletnich. Ministerstwo Sprawiedliwości i Ministerstwo Zdrowia Rosji zatwierdzą procedurę realizacji przez kontrole karno-wykonawcze kontroli nad stosowaniem przymusowych środków medycznych przepisanych pedofilom po zwolnieniu.
- Zmieniono procedurę **potwierdzania produkcji rosyjskich wyrobów przemysłowych** - na liście towarów, dla których stosuje się system punktowy oceny poziomu lokalizacji produkcji, znajduje się 25 pozycji sprzętu do przetwarzania stałych odpadów komunalnych. Należą do nich robot sortujący odpady z funkcją rozpoznawania obiektów za pomocą sztucznej inteligencji, zagęszczarka walcowa do zagęszczania odpadów, a także stacjonarne bioreaktory do kompostowania MSW.
- Organizacje pozarządowe o charakterze społecznym będą mogły **pomagać więźniom** – do listy organizacji, które mają prawo do udzielania pomocy mieszkańcom ośrodków penitencjarnych, kolonii, jednostek wojskowych dyscyplinarnych i ich administracji, dopisano organizacje pozarządowe o charakterze społecznym, stowarzyszenia, fundacje i autonomiczne organizacje non-profit. Przedstawiciele takich organizacji będą mogli dołączyć do zarządu powierniczego zakładu karnego.
- Skorygowano zasady **importu leków do użytku medycznego** - na wniosek producenta leków mogą być one również importowane do celów badań naukowych i innych. Ponadto wprowadzono zmiany w wykazie dokumentów dołączanych do wniosku o uzyskanie wniosku o import leków do użytku medycznego do Rosji.
- Znowelizowano „**Kodeks Wykroczeń Administracyjnych**” - podwyższono maksymalną grzywnę dla przedsiębiorstw, które nie zgłosiły rozpoczęcia swojej działalności. Grzywna dla urzędników wyniesie 7-12 tysięcy rubli, dla osób prawnych - 24-48 tysięcy rubli.
- Weszła w życie ustawa „**O polityce technologicznej w Rosji**”. Ustawa ma na celu zapewnienie suwerenności technologicznej Rosji i stworzenie warunków do przyspieszonego rozwoju i wdrażania innowacji technologicznych w celu rozwiązania problemów społeczno-gospodarczych. W ustawie określono cele, zadania i instrumenty wdrażania polityki technologicznej. Uregulowano stosunki prawne między podmiotami ją tworzącymi, a osobami udzielającymi pomocy w tym zakresie. Ponadto zatwierdzono procedurę opracowywania i wdrażania projektów krajowych w celu zapewnienia przywództwa technologicznego Rosji, projektów rozwoju technologii kompleksowych, średnioterminowych i długoterminowych planów rozwoju technologii, a także programów innowacyjnego rozwoju organizacji z udziałem państwa.
- Wprowadzono zmiany do rozporządzenia w sprawie **kontroli państwowej** w zakresie identyfikacji i/lub uwierzytelniania:
  - ✓ Urzędnikami upoważnionymi do podejmowania decyzji o prowadzeniu działań kontrolnych są kierownik organu kontrolującego i jego zastępca.
  - ✓ Obowiązkowa wizyta profilaktyczna odbywa się w formie rozmowy w miejscu wykonywania czynności osoby kontrolowanej lub za pośrednictwem wideokonferencji lub aplikacji mobilnej Inspektor.
  - ✓ Kluczowy wskaźnik kontroli państwowej - stosunek liczby obiektów sklasyfikowanych jako wysokiego ryzyka do całkowitej liczby obiektów, powinien wynosić 7% lub mniej.
- Znowelizowano ustawę „**O specjalnych strefach ekonomicznych**” – rezydenci SSE będą od teraz mogli zastawiać prawa dzierżawy do działek gruntowych im przekazanych, które są własnością państwa (gmin). Przyjęte równoległe rozporządzenie szczegółowo opisuje wymieniony proces.
- Uszczegółowiono procedurę przeprowadzania kontroli prawidłowości informacji o majątku w **celu zwalczania korupcji** oraz dookreślono podstawę prawną udzielania

informacji przez urzędników na żądanie osób uprawnionych do kontroli antykorupcyjnych, depozytariuszy i biur informacji kredytowej.

Z dniem 28 czerwca:

- **Rozpoczyna** się drugi etap eksperymentu dotyczącego przekazywania danych **biometrycznych przez cudzoziemców** wjeżdżających do Rosji. W pierwszym etapie zdjęcia i odciski palców należało składać na punktach kontrolnych na moskiewskich lotniskach Wnukowo, Domodiedowo, Szeremietiewo i Żukowski, a także na punkcie kontrolnym Masztakowo (Obwód Orenburski). Do końca czerwca 2025 r. praktyka ta zostanie rozszerzona na wszystkie przejścia graniczne. W drugim etapie, który rozpocznie się 30 czerwca 2025 r., dane biometryczne można będzie też składać z wyprzedzeniem za pośrednictwem aplikacji Jednolitego Systemu Biometrycznego, a wniosek można złożyć za pośrednictwem <https://www.gosuslugi.ru>. Eksperyment nie dotyczy obywateli Białorusi, dzieci poniżej szóstego roku życia, pracowników misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych innych państw w Rosji, pracowników organizacji międzynarodowych akredytowanych w FR, a także członków ich rodzin.

Marek Reszuta

***

Kwestie prawno-międzynarodowe

- 03.06.2025 – Rosja ratyfikowała „Porozumienie między Rządem Federacji Rosyjskiej a Rządem **Laotańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej** o współpracy wojskowej”. Umowa podpisana została w Moskwie 13.08.2024.
- 18.06.2025 – Rosja ratyfikowała „Porozumienie między Rządem Federacji Rosyjskiej a Rządem **Republiki Konga** o współpracy przy budowie rurociągu naftowego *Pointe Noire - Lutete - Maluko-Tresho na terytorium Republiki Konga*”. Umowa podpisana została w Moskwie w 28.09.2024.
- 18.06.2025 – Rosja ratyfikowała „Umowę między Federacją Rosyjską a **Republiką Seszeli** o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych”. Umowa podpisana została w Moskwie 27.07.2023.
- 18.06.2025 – Rosja ratyfikowała „Umowę między Federacją Rosyjską a Królestwem *Tajlandii o ekstradycji*”. Umowa podpisana została 23.10.2024.

Marek Reszuta

***

Nowe kompetencje podmiotów organów władzy

W czerwcu niżej wymienione podmioty otrzymały nowe kompetencje i zadania:

- **Ministerstwo Ochrony Zdrowia:**
  - ✓ zatwierdzi procedurę udzielania pomocy osobom ubezpieczonym w składaniu roszczeń przeciwko organizacjom medycznym w związku z odmową lub złą jakością opieki medycznej. Ponadto,
  - ✓ od 1.03.2026 będzie opracowywał i zatwierdzał standardowe dodatkowe programy zawodowe w zakresie ochrony zdrowia i realizacji działalności farmaceutycznej
- **Ministerstwo Pracy i Ochrony Socjalnej, Federalna Służba Podatkowa, Federalna Służba Własności Intelektualnej** - podejmą działania mające na celu zapewnienie zgodności ich działalności z celami i zadaniami polityki państwa, mającej na celu zachowanie i wzmocnienie tradycyjnych rosyjskich wartości duchowych i moralnych.

- **Federalna Służba Celna** – przeciwdziałanie finansowej działalności ekstremistycznej;
- **Federalna Służba Nadzoru Komunikacji, Technologii Informatycznych i Komunikacji Masowej** - kontrola w zakresie zwalczania ekstremizmu w odniesieniu do federalnych organizacji pocztowych i operatorów, którzy mają prawo do samodzielnego świadczenia mobilnych usług radiotelefonicznych i usług transmisji danych
- **Federalna Służba Nadzoru Weterynaryjnego i Fitosanitarnego** - uzyskała prawo do ustanawiania nagród resortowych i przyznawania ich pracownikom centralnego biura służby, jej organów terenowych, a także innym osobom działającym w tym zakresie.
- **Federalna Służbie Akredytacyjna:**
  - ✓ uzyskała uprawnienia do sprawowania federalnej kontroli państwowej nad działalnością organizacji, które prowadzą klasyfikację w branży turystycznej. Będzie również tworzyć i prowadzić rejestr ekspertów w tej dziedzinie. P
  - ✓ podjęcie działania mające na celu zapewnienie zgodności jej działalności z celami i zadaniami polityki państwa, mającej na celu zachowanie i wzmocnienie tradycyjnych rosyjskich wartości duchowych i moralnych.
- **Federalna Służba Antymonopolowa** - będzie ustalać taryfy na energię elektryczną dostarczoną odbiorcom na określonych terytoriach stref cenowych rynku hurtowego, uprzednio klasyfikowanych jako strefy pozacenowe rynku hurtowego, dla których Rząd Federacji Rosyjskiej ustala specyfikę funkcjonowania rynku hurtowego i detalicznego.
- **Wszystkie federalne organy wykonawcze**, których działalność jest zarządzana przez Rząd Federacji Rosyjskiej i podległe im organizacje edukacyjne, wdrożą szereg środków mających na celu przeciwdziałanie ideologii terroryzmu, propagandzie jej idei, rozpowszechnianiu odpowiednich materiałów lub informacji. **Federalna Służba Nadzoru Ochrony Praw Konsumentów i Dobrobytu Człowieka oraz Federalna Służba Nadzoru Komunikacji, Technologii Informatycznych i Komunikacji Masowej** zapewnią gotowość sił i środków zaangażowanych w udział w realizacji priorytetowych środków w celu stłumienia aktu terrorystycznego, przeprowadzenia operacji antyterrorystycznej, a także w celu zapewnienia w ćwiczeniach i szkoleniach antyterrorystycznych.

Marek Reszuta

***

Wybrane przepisy, które wchodzi w życie w lipcu 2025:

- Osoby, których dochody nie przekraczają **minimum socjalnego** i otrzymują wsparcie socjalne od państwa, będą mogli otwierać lokaty w bankach po najwyższej stawce procentowej. Na takie konto będzie można wpłacić nie więcej niż 50 tysięcy rubli. Wpłacanie walut obcych na konto będzie zabronione. Wniosek o otwarcie lokaty można złożyć na portalu usług publicznych, gdzie automatycznie zostanie również sprawdzone, czy dana osoba ma prawo do takiego wsparcia socjalnego. Przepisy nakazują naliczanie i wypłacanie odsetek od takich lokat co miesiąc, przelewając środki na rachunek wskazany przez osobę fizyczną.
- Zmieniono przepisy dotyczące **użytkowania odpadów medycznych**. Odpady medyczne klasy „A” - najbezpieczniejsze - będą traktowane jak stałe odpady komunalne. Stanowią one 75% tego, co wyrzucają lekarze: artykuły biurowe, makulatura, meble, resztki jedzenia, stare fartuchy medyczne. Usuwaniem i utylizacją tych odpadów zajmą się operatorzy regionalni. Odpady klas „B” i „W” (w Polsce byłoby „C”) oraz część klasy „G” (w Polsce odpowiednio – „D”) podlegają obowiązkowej dezynfekcji, a dopiero potem utylizacji. Zajmą się tym organizacje regionalne i federalne, których wymagania zostaną zatwierdzone przez rząd. Część odpadów klasy „G” będzie traktowana zgodnie z zasadami pierwszej i drugiej klasy zagrożenia, ponieważ są one całkowicie podobne pod względem morfologii,

natomiast Państwowa Korporacja Energii Jądrowej „Rosatom” zajmie się substancjami radioaktywnymi.

Kategorie „B”, „W” i „G” obejmują odpady z oddziałów gruźlicy, resztki jedzenia lub instrumenty z oddziałów chorób zakaźnych, odpady z laboratoriów badających gruźlicę, żywe szczepionki, które utraciły swoje właściwości robocze, instrumenty i sprzęt zawierający rtęć.

- Uczestnicy postępowania w sprawie wykroczeń administracyjnych będą mogli składać wnioski, petycje, protesty i inne **dokumenty drogą elektroniczną**. Wymiana dokumentów będzie możliwa między innymi za pośrednictwem portalu usług publicznych, systemu informacyjnego określonego przez Sąd Najwyższy lub Departament Sądowy przy Sądzie Najwyższym, kont osobistych firm lub indywidualnych przedsiębiorców na stronach internetowych organu państwowego lub Banku Rosji.
- W życie wchodzi kary pieniężne za niezłożenie **raportów emisji gazów cieplarnianych** (za niezłożenie, spóźnione złożenie raportu emisji gazów cieplarnianych oraz za świadome podawanie fałszywych informacji). Grzywna dla urzędników wyniesie od 10 do 50 tysięcy rubli, dla indywidualnych przedsiębiorców - od 50 do 150 tysięcy rubli, dla osób prawnych - od 150 do 500 tysięcy rubli.
- **Transakcje z cyfrowym rublem** będą sprawdzane bardziej rygorystycznie – jeśli kwota transakcji na rachunku cyfrowego rubla i ich odpisanie jest równa lub przekracza milion rubli lub równowartość w walucie obcej, wówczas będzie podlegać obowiązkowej kontroli. Centralny Bank Rosji, jako operator platformy cyfrowego rubla, przyjmując i obsługując użytkowników platformy, oceni stopień ryzyka transakcji, a w przypadku podejrzenia zamrozi środki. Regulator przekaze również Federalnej Służbie Monitorowania Finansowego informacje o transakcjach podlegających obowiązkowej kontroli.
- Środki finansowe i majątek osób zaangażowanych w **działalność sabotażową** mogą zostać zamrożone. Decyzje będą podejmowane przez międzyresortowy organ koordynacyjny, który wykonuje funkcje przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu. Obecnie normy ustawodawstwa dotyczącego przeciwdziałania praniu pieniędzy przewidują zamrożenie środków finansowych lub innego majątku wyłącznie w celu zapobiegania finansowaniu terroryzmu i nie obejmują działań sabotażowych.
- Zgodnie z nowelizacją Kodeksu Karnego. Wprowadzono karę za rejestrację indywidualnego przedsiębiorcy **za pośrednictwem pozorantów** w wielkości grzywny w wysokości od 100 do 300 tysięcy rubli lub praca przymusowa do trzech lat lub pozbawienie wolności na ten sam okres.
- Grzywna za ujawnienie **tajemnic handlowych** zostanie zwiększona do 5 milionów rubli. Kara będzie nakładana za nielegalne otrzymywanie i ujawnianie informacji stanowiących tajemnicę handlową, podatkową lub bankową, popełnione przez grupę osób w ramach wcześniejszego spisku lub zorganizowanej grupy. Obecnie grzywny za takie przestępstwa wynoszą do 1,5 miliona rubli. Przestępstwa o poważnych konsekwencjach będą karane pozbawieniem wolności na okres od trzech do siedmiu lat.
- Krewnym osób poległych w wojnie na Ukrainie łatwiej będzie sformalizować **sprawę spadkową** - datą otwarcia sprawy spadkowej dla krewnych uczestników wojny na Ukrainie i cywilów, którzy byli w strefie działań wojennych, będzie uważana za datę sporządzenia aktu zgonu. Data wydania dokumentu i rzeczywista data śmierci osoby mogą się znacznie różnić - wcześniej zmuszało to krewnych zmarłego do udania się do sądu w celu przywrócenia terminu przyjęcia spadku. Teraz spadek zostanie otwarty od daty sporządzenia aktu zgonu, jeśli data śmierci osoby jest nieznana lub różni się od daty sporządzenia dokumentów o ponad trzy miesiące

Zmiany w przepisach dotyczących tajemnicy państwowej z zakresu handlu zagranicznego

Zgodnie z Dekretem Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 24 czerwca 2025 r. N 412 „W sprawie zmian w wykazie informacji objętych tajemnicą państwową, zatwierdzonym dekretem Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 30 listopada 1995 r. N 1203”. Do szczegółowego [katalogu](#) danych podlegających przepisom o tajemnicy państwowej, dodane zostały zapisy:

- „Informacje dotyczące zagadnień polityki zagranicznej, **działalności gospodarczej z zagranicą, handlu zagranicznego, stosunków naukowo-technicznych**, ujawniające strategię i taktykę polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej, których przedwczesne rozpowszechnienie może zaszkodzić bezpieczeństwu państwa”
- „Informacje **o działalności finansowej, gospodarczej lub monetarnej**, których przedwczesne rozpowszechnienie może narazić bezpieczeństwo państwa”

Marek Reszuta

***

Wzrost cen nośników energetycznych

Od 1 lipca 2025 r. ceny hurtowe gazu ziemnego, a także taryfy za usługi transportu gazu poprzez sieci dystrybucji gazu dla organizacji, które są wykonawcami, współwykonawcami lub uczestnikami regionalnych i międzyregionalnych programów gazyfikacji dla budownictwa mieszkaniowego i usług komunalnych, organizacji przemysłowych i innych, **wzrosły o 11,3%**.

Marek Reszuta

***

Stany Zjednoczone wznowiły import rosyjskiej soi

W maju br., pierwszy raz od 1,5 roku, USA wznowiły import rosyjskiej soi. Import osiągnął, wg statystyk Stanów Zjednoczonych, wartość 4,9 mln USD. W lutym 2024 r., kiedy to Stany Zjednoczone ostatni raz zakupiły w Rosji soję, import wyniósł 6,3 mln USD.

Stany Zjednoczone są największym na świecie eksporterem soi – w maju amerykański eksport wyniósł 699,5 mln USD. Mimo to soja jest przez USA importowana – tylko w maju zakupiono soję w Kanadzie na kwotę 15,6 mln USD, z Ukrainy – 12,5 mln USD, Urugwaju (1,2 mln USD) i w/wym. wartości z Rosji.

Marek Reszuta

***

Spadek sprzedaży samochodów rok do roku o ponad 27%

Na początku czerwca Ministerstwo Przemysłu i Handlu Federacji Rosyjskiej opublikował raport dotyczący sprzedaży aut za maj br. Jej wskaźnik spadł o 27,5% rok do roku, do 98,3 tys. sztuk. Trend spadkowy utrzymuje się od początku roku. Ministerstwo powiązało słabe, majowe wyniki z czynnikami sezonowymi.

Zdaniem dealerów samochodowych obecna sytuacja nie napawa optymizmem. Około połowa przedstawicieli branży uważa, że doszło do pogorszenia sytuacji na rynku. Tylko 15% twierdzi,

że zauważyli poprawę. Popyt na auta ma słabnąć z uwagi na niepewność makroekonomiczną. Potencjalni nabywcy wolą trzymać oszczędności lub przenoszą środki na stabilniejsze waluty jak amerykański dolar.

AvtoStat, rosyjska firma analityczna specjalizująca się w badaniach rynku motoryzacyjnego zauważyła, że ponad 70% wszystkich nowych pojazdów osobowych sprzedanych w Rosji od początku roku zostało wyprodukowanych w 2023 r. lub 2024 r. Przeceny starszych roczników są zachętą dla potencjalnych nabywców.

Co ciekawe, sprzedaż pojazdów krajowych utrzymuje się na nieco lepszym poziomie niż tych importowanych. Odnotowano w tym segmencie spadek ich sprzedaży o 15% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Mimo to dane Centralnego Banku nie napawają optymizmem. Wykorzystanie mocy produkcyjnych w sektorze motoryzacyjnym, skorygowane o wahania sezonowe, spało do najniższego poziomu od początku 2023 r.

Maciej Musiał

***

Rosyjski eksport diamentów spadł do najniższego poziomu od dekady

2 czerwca rosyjski dziennik Kommiersant dotarł do informacji, że poziom rodzimego eksportu diamentów spadł do najniższego poziomu od ponad dekady. Cios w ten istotny segment rosyjskiej gospodarki spowodowany jest nie tylko sankcjami, ale również globalnym spowolnieniem gospodarczym.

Według danych Procesu Kimberley, procesu certyfikacyjnego wprowadzonego poprzez rezolucję 55/56 Organizacji Narodów Zjednoczonych, Federacja Rosyjska wyeksportowała 30,37 mln karatów w 2024 r. Stanowi to spadek o 6,27% w porównaniu z rokiem poprzednim. Tym samym jest to najniższy wynik od co najmniej 2015 r.

Pod względem wartości bezwzględnych, rosyjski eksport diamentów spadł w ubiegłym roku o 28,6% do 2,62 mld \$. Ceny rosyjskich kamieni spadły o 24% do 86,36 \$ za karat. Spadek ten był wyższy niż na rynku globalnym, gdzie średnia cena za karat spadła o 10,27% do 105,33 \$.

Udział Rosji w globalnym eksporcie diamentów pod względem wielkości utrzymywał się na poziomie 11%, podczas gdy jej udział pod względem wartości bezwzględnych spadł z 10% do 9%. W 2024 r. kraj ten odpowiadał za 32% światowej produkcji diamentów, w porównaniu z 2023 r. gdzie poziom ten wynosił 33%.

Federacji Rosyjskiej w procesie eksportu kamieni szlachetnych pomagała Republika Armenii, która następnie reeksportowała je m.in. do Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Proceder ten uległ zmianie w 2025 r. Do tej pory Armenia importowała klejnoty i metale szlachetne o wartości 740 mln \$ w ciągu pierwszy miesiąc br. wobec 863 mln \$ w eksporcie. Dla porównania w całym 2024 r. Armenia odnotowała odpowiednio wartości 7,4 mld \$ w imporcie i około 8 mld \$ w eksporcie.

Wpływ zmiany w rosyjskiej polityce taryfowej w kontekście Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej są powszechnie postrzegane jako odpowiedzialne za dramatyczną zmianę w armeńskiej strukturze importu-eksportu.

Cała ta sytuacja najmocniej uderzyła w rosyjskie przedsiębiorstwo Alrosa – największego producenta diamentów na świecie. Amerykańskie sankcje nałożone na Rosję doprowadziły do sytuacji, że firma ta posiada niesprzedane zapasy tego minerału o wartości 129,9 mld rubli (około 1,3 mld \$). Liczba ta stanowi 50% wzrost w porównaniu z zeszłym rokiem.

Tym samym spadły też przychody Alrosy o 26% w 2024 r., a zysk netto spadł czterokrotnie do 19,3 mld rubli. Wzrosło też zadłużenie firmy, osiągając prawie 108 mld rubli.

Maciej Musiał

***

Centralny Bank Federacji Rosyjskiej obniża poziom stóp procentowych

6 czerwca Centralny Bank Federacji Rosyjskiej obniżył swoją główną stopę procentową do 20%. Do tej pory była ona utrzymywana na poziomie 21%, co było najwyższym wskaźnikiem od dwóch dekad.

Decyzja ta oznacza pierwszą obniżkę stóp procentowych od września 2022 r. Centralny Bank argumentował tę decyzję powrotem rosyjskiej gospodarki na tory zrównoważonej ścieżki rozwoju. Zastrzegł jednak, że polityka monetarna pozostanie napięta przez długi czas.

Decyzja Centralnego Banku została odebrana przez rosyjskie przedsiębiorstwa. Te od dłuższego czasu narzekały na koszty kredytowe, które hamowały ich inwestycje oraz wzrost. Na wysoki poziom stóp skarżył się głównie sektor przemysłowy.

Obecny wskaźnik inflacji utrzymuje się na poziomie poniżej 10%. Cel inflacyjny wynosi 4%, ale nie spadnie on do tego poziomu w tym roku. Taka szansa pojawia się dopiero w 2026 r. Z drugiej strony jeśli inflacja ponownie zacznie rosnąć, to Centralny Bank nie wykluczył ponownego podwyższenia poziomu stóp procentowych.

Maciej Musiał

***

Rosja utworzy Centrum Rozwoju Sztucznej Inteligencji w obliczu rozwoju firm IT

9 czerwca rosyjski rząd podjął decyzję o utworzeniu Centrum Rozwoju Sztucznej Inteligencji w celu wyboru i powielania standardowych rozwiązań AI, koordynacji agencji rządowych, regionów i przedsiębiorstw, zapewnienia wsparcia eksperckiego i metodologicznego oraz organizacji współpracy międzynarodowej.

Centrum Rozwoju Sztucznej Inteligencji powstaje na bazie rządowego Centrum Analitycznego jako federalne biuro projektowe. Jego prace będzie nadzorował wicepremier Dmitrij Grigorienko. Centrum ma dbać o większą konkurencyjność rosyjskich rozwiązań na rynkach światowych.

Decyzja ta zbiegła się z pozytywnymi wynikami finansowymi rosyjskich firm sektora IT. Te zwiększyły przychody o 30% rok do roku do 13,1 mld rubli (około 170 mln \$) w 2024 r.

Według wspomnianego wicepremiera wpływ na to miały m.in. rządowe wsparcie dla sektora IT. Każdy zainwestowany rubel ma zwracać dwa ruble w podatkach. Wsparcie państwowe ma być kontynuowane, a jego nakłady wręcz zwiększane.

Maciej Musiał

***

Rewizja federalnego budżetu w obliczu spadku wpływów i rosnącego deficytu

11 czerwca rosyjska Duma Państwowa zatwierdziła poprawki do budżetu na 2025 r. Przewiduje on spadek dochodów o ponad 15 mld \$. TE przewidują również większy deficyt spowodowany spadkiem dochodów z węglowodorów.

Budżet podpisany przez prezydenta Władimira Putina w grudniu ub. r. przewidywał przychody na poziomie 40,3 mld rubli (ponad 508 mld \$) i deficyt w wysokości 1,17 mld rubli (prawie 15 mld \$), czyli 0,5% PKB. 41% całkowitych wydatków miało być przeznaczone na wojsko oraz bezpieczeństwo wewnętrzne.

Zgodnie ze zrewidowanym planem, przychody mają spaść o 1,79 mld rubli do 38,51 mld rubli. Deficyt zaś ma wzrosnąć do 3,79 mld rubli, czyli 1,7% PKB. Daje to wzrost deficytu o 2,62 MLD rubli. Zmiany odzwierciedlają silniejszego rubla, niższe światowe ceny węglowodorów oraz dalszy wzrost wydatków wojskowych.

Pierwotne prognozy wskazywały na to, że dochody z węglowodorów wyniosą 8,32 mld rubli, co oznacza spadek o 2,62 mld rubli w porównaniu z poprzednimi prognozami. Natomiast wzrosnąć mają przychody niezwiązane z tym sektorem o 829 mln rubli do 30,19 mld rubli.

Tymczasem wydatki w pierwszym kwartale osiągnęły już 11,2 mld rubli, co przewyższa poziom z ubiegłego roku. Aby pokryć deficyt rząd planuje pozyskać 447 mld rubli z Funduszu Narodowego Dobrobytu Federacji Rosyjskiej. Ekonomiści wskazują jednak na to, że biorąc pod uwagę obecne trendy, fundusz może zostać wyczerpany do 2026 r.

Maciej Musiał

***

Inwestycje zagraniczne w Federacji Rosyjskiej najniższe od 2001 r.

19 czerwca Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD) udostępniło dane dotyczące inwestycji zagranicznych w poszczególnych krajach. Według najnowszego raportu tego organu ONZ, te w Federacji Rosyjskiej spadły do najniższego poziomu od 2001 r. W 2024 r. wyniosły one zaledwie 3,3 mld \$.

Jak bardzo spadły inwestycje zagraniczne? Mowa o 62,8% za lata 2023-2024. Jeszcze przed inwazją na Ukrainę, te osiągnęły w 2021 r. poziom rzędu 38,8 mld \$. Jest to prawie dwunastokrotny spadek w porównaniu ze wspomnianymi inwestycjami za poprzedni rok

Raport UNCTAD pokazuje również odpływ zagranicznych inwestycji w 2022 r. Zagraniczne firmy wycofały z rosyjskiego rynku około 15,2 mld \$. Przyłożyły się do tego m.in. szeroko zakrojone sankcje międzynarodowe.

Co ciekawe, dane to opublikowano podczas flagowego, rosyjskiego Międzynarodowego Forum Ekonomicznego w Petersburgu (18-21.06.2025). Brał w nim udział m.in. prezydent Rosji Władimir Putin. W zeszłym miesiącu wypowiedział jasno na temat zachodnich firm technologicznych, które nadal działają w jego ojczyźnie. Te należy „zdusić”, jeśli działają wbrew rosyjskiemu interesowi.

Maciej Musiał

***

Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego ostrzega przed zbliżającą się recesją, a prezydent uspokaja

19 czerwca w trakcie dorocznego, Międzynarodowego Forum Ekonomicznego w Petersburgu (18-21.07) Minister Rozwoju Gospodarczego Maksim Reszietnikow przestrzegł, że rosyjska gospodarka chwieje się „na krawędzi recesji”. Jego zdaniem „obecne nastroje biznesowe oraz wskaźniki” wskazują na zbliżające się spowolnienie.

Od początku inwazji rosyjskiej na Ukrainę, rosyjska gospodarka zaczęła przeznaczać coraz większe środki budżetowe na wojsko. O ile w 2023 i 2024 r. polityka ta doprowadziła do „rozpędzenia” rosyjskiej gospodarki, tak w 2025 r. symptomy tej decyzji zaczęły być coraz mocniej zauważalne – wzrost napędzany wojną okazał się nietrwały i nie odzwierciedlił rzeczywistego wzrostu produktywności.

Rosyjskie PBK wzrosło zaledwie o 1,4% rok do roku w pierwszym kwartale 2025 r. Jest to najsłabsze tempo od dwóch lat. Spowolnienie dotknęło bardzo mocno sektor przemysłowy, na co wpływ ma mieć utrzymywany nadal wysoki poziom stóp procentowych, obniżony skromnie z poziomu 21% o 20%.

Obawy Reszietnikowa podziela Sberbank oraz Aleksandr Szewelew – prezes Siewierstal. Zdaniem rosyjskiego banku utrzymanie tak wysokiego poziomu stóp procentowych stoi na przeszkodzie by kraj wrócił na ścieżkę zrównoważonego rozwoju. 17% poziom stóp procentowych byłby jakimś rozwiązaniem, ale Centralny Bank będzie obawiać się wzrostu poziomu inflacji i prawdopodobnie nie zdecyduje się na taki krok.

Na problem poziomu stóp procentowych wskazuje również Szewelew. Jego przedsiębiorstwo jest jednym z największych producentów stali. Co więcej, zatrudnia ponad 600 tys. pracowników, a sama firma odpowiada za około 10% rosyjskiego przychodu z eksportu. Jeśli obecna sytuacja się utrzyma, to jego zdaniem Siewierstal wstrzyma część produkcji, bo ta będzie nieopłacalna. Na sytuację firmy wskazuje też umacniający się kurs rubla, co nie pomaga w eksporcie.

Przed tymi ponurymi scenariuszami przestrzegał prezydent Władimir Putin. 20 czerwca na wspomnianym Forum stwierdził, że strategicznym celem na 2025 r. jest przejście do zrównoważonego wzrostu. Z optymizmem przyjął sytuację, w której inflacja spada szybciej niż oczekiwano. Na 16 czerwca roczna inflacja spadła do 9,6%. Dodał też, że polityka pieniężna jest obecnie łagodna.

Rosyjska głowa państwa za najważniejsze cele uznał umiarkowaną inflację oraz niskie bezrobocie. Jeśli tylko rosyjska gospodarka upora się z tymi wyzwaniami, to ryzyko stagnacji lub recesji nie zmaterializuje się.

Maciej Musiał

***

Rosatom wybuduje elektrownie jądrowe w Kazachstanie i Uzbekistanie. Trwają rozmowy odnośnie budowy w Indonezji

W czerwcu br. Państwowa Korporacja Energii Jądrowej „Rosatom” podpisała szereg umów na projekt budowy nowych elektrowni jądrowych zagranicą. Mowa o inwestycjach w Kazachstanie oraz Uzbekistanie. Trwają w tym temacie rozmowy z Indonezją.

W Kazachstanie Rosatom będzie kierować budową pierwszej elektrowni atomowej w tym kraju. Informację tę przekazały władze kazachskie 14 czerwca. Kazachstan jest największym producentem uranu na świecie i odpowiada za 43% eksportu tego surowca.

Skąd decyzja o budowie elektrowni jądrowej? Kazachstan obecnie nie produkuje wystarczająco dużo energii elektrycznej, co nie pozwala mu zaspokoić krajowego zapotrzebowania. Sama inicjatywa została zatwierdzona w krajowym referendum pod koniec 2024 r. Elektrownia atomowa zostanie ulokowana w pobliżu częściowo puszczony wioski Ulken w pobliżu jeziora Bałchasz – drugim co do wielkości w kraju. W przeszłości Kazachstan posiadał elektrownie atomowe z czasów radzieckich, ale w kolejnych latach wycofał się z ich eksploatacji.

Ofertę budowy kazachskiej elektrowni złożyło kilka firm – chińska CNNC, francuska EDF oraz południowokoreańska KHNP. Ostatecznie kazachskie władze zdecydowały się na rosyjską ofertę, ale pozostałe trzy firmy wejdą w skład konsorcjum kierowanego przez Rosatom. Nie wydaje się jednak, by pomysł otrzymał zielone światło, a Rosjanie sami wybudują ten projekt. Ukończenie inwestycji planowane jest na lata 2035-2036.

Rosatom ma również podjąć się budowy elektrowni jądrowej w Uzbekistanie. Kwestię tę uzgodniono 20 czerwca podczas Międzynarodowego Forum Ekonomicznego w Petersburgu. Tak jak w przypadku Kazachstanu, Uzbekistan nie dysponuje własną elektrownią atomową. Pierwsze umowy w kierunku tej inwestycji podpisano w maju ub. r., natomiast teraz doprecyzowane są konkrety, takie jak liczba reaktorów oraz ich moc.

W trakcie wspomnianego Forum, Rosatom prowadził również rozmowy z Indonezją na temat budowy pływającej elektrowni jądrowej na pierwszym etapie oraz elektrowni jądrowej dużej mocy na drugim etapie. W przypadku jednostki pływającej, propozycja Rosatomu zakłada rozpoczęcie inwestycji od wykorzystania pływających jednostek napędowych. Będzie to wymagało minimalnej inwestycji ze strony Indonezji, ponieważ wykorzystana została rosyjska infrastruktura do zmiany paliwa. W związku z tym obecne rozmowy są na etapie studium wykonalności.

Maciej Musiał

SANKCJE

Sankcje wprowadzone w okresie od maja⁶ 2025:

- **12.05.2025** – Unia Europejska – do dnia 18.06.2026 [przedłużono](#) środki ograniczające przeciwko cyberatakami zagrażającym UE i jej państwom członkowskim. Podstawa prawna (system sankcji) tych środków została przedłużona o trzy lata, do 18 maja 2028 (Albania, Bośnia i Hercegowina, Islandia, Mołdawia, Czarnogóra, Macedonia Północna, Norwegia i Ukraina przystąpiły do tych środków w dniu **23.05.2025**)
- **12.05.2025** – Unia Europejska – [zaktualizowano](#) spisy listy sankcyjnych osób podejrzewanych o ataki cybernetyczne na państwa UE (I.O. Kostjukow, A.V. Minin, A.S. Morenets, E.M. Serebriakow, O.M. Sotnikow, D.S. Badin).
- **13.05.2025** - Unia Europejska - Komisja Europejska [zmieniła](#) rozporządzenie nr 269/2014 w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do zachowań podważających lub zagrażających integralności terytorialnej, suwerenności i niepodległości Ukrainy.
Od lutego 2022 r. coraz trudniej jest uzyskać konkretne dowody i obiektywne informacje na temat znaczenia gospodarczego, aktywów kapitałowych, działalności gospodarczej lub sytuacji zawodowej i społeczno-ekonomicznej podmiotów z unijnej listy wiodących przedsiębiorstw rosyjskich. W związku z brakiem uprawnień śledczych na terytorium Rosji ocena organów UE zależy wyłącznie od publicznie dostępnych źródeł informacji. W przypadku gdy prawo rosyjskie zezwala na ukrywanie lub ograniczenie informacji zawartych w krajowych rejestrach publicznych lub bazach danych, należy założyć, że najnowsze dostępne informacje, datowane przed 24 lutego 2022 r., są dokładne, chyba że dostępne są nowsze i bardziej wiarygodne informacje.
[Wprowadzono](#) nowe kryterium włączenia do listy sankcji osób lub podmiotów, organizacji lub organów, które „uczestniczyły w przeniesieniu własności, kontroli lub korzyści ekonomicznych z interesów biznesowych wiodących przedsiębiorców działających w Rosji lub ułatwiały to przeniesienie”. Tacy wiodący przedsiębiorcy będą nadal uważani za wiodących przedsiębiorców i pozostaną na liście sankcji, chyba że wystarczające, istotne i wiarygodne informacje wykażą, że nie spełniają już tego kryterium. Zmiany te określają również ciężar dowodu wymagany przez UE w celu utrzymania włączenia wiodących przedsiębiorców do listy osób lub podmiotów, organizacji lub organów podlegających środkom ograniczającym.
- **14.05.2025** – Szwajcaria - Rada Federalna Szwajcarii ogłosiła [przyjęcie](#) zmian w rozporządzeniu w sprawie środków w związku z sytuacją na Ukrainie, które są analogiczne do środków podjętych przez UE wobec Rosji i w ramach 16-go pakietu sankcji UE
- **15.05.2025** – Gruzja - Rząd [wprowadził](#) całkowity zakaz eksportu samochodów osobowych i sprzętu specjalnego dla obywateli Rosji i Białorusi. Obywatelom tych krajów zabrania się eksportu samochodów z Gruzji do krajów trzecich [od 2023 r. w Gruzji obowiązuje zakaz reeksportu samochodów i sprzętu specjalnego bezpośrednio do Rosji lub Białorusi]
- **20.05.2025** - Unia Europejska – Komisja Europejska [nałożyła](#) środki ograniczające na 28 osób odpowiedzialnych za „poważne naruszenia praw człowieka, represje wobec opozycji demokratycznej i działania poważnie podważające praworządność w Rosji”. Na liście znaleźli się przedstawiciele rosyjskiego systemu sądowego: sędziowie,

⁶ Nowe dane w stosunku do Biuletynu nr 5/2025

prokuratorzy, przedstawiciele Sądu Najwyższego Federacji Rosyjskiej i sądów regionalnych, a także pracownicy Komitetu Śledczego (w dniu **4.06.2025** do sankcji dołączyły: Albania, Bośnia i Hercegowina, Islandia, Mołdawia, Czarnogóra, Macedonia Północna i Ukraina)

- **20.05.2025** – Unia Europejska – Komisja Europejska [przyjęła](#) **17-ty pakiet indywidualnych środków ograniczających wobec Rosji**.

Pakiet środków ma na celu ograniczenie dostępu Rosji do kluczowych technologii wojskowych i ograniczenie dochodów Rosji z dostaw energii. Lista sankcji UE wobec Rosji obejmuje [75 osób i podmiotów](#) „odpowiedzialnych za działania podważające lub zagrażające integralności terytorialnej, suwerenności i niepodległości Ukrainy”.

Pakiet obejmuje decyzje dotyczące następujących kwestii:

- ✓ Rosyjska „flota cieni”. Lista sankcji obejmuje [189 statków](#) z państw trzecich, którym nałożono zakaz wstępu do portu i zakaz świadczenia szerokiego zakresu usług. Wprowadzono [indywidualne sankcje](#) (zamrożenie aktywów i zakaz przekazywania środków), skierowane przeciwko ekosystemowi „flota cieni”, czyli podmiotom zapewniającym jej funkcjonowanie. Środki te obejmują firmy żeglugowe odpowiedzialne za transport ropy naftowej i produktów naftowych drogą morską i zaangażowane w „niebezpieczne praktyki na morzu przy transporcie rosyjskiej ropy”, w tym firmy ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Turcji i Hongkongu. Na liście znajduje się również ubezpieczyciel rosyjskiego przemysłu transportu ropy naftowej - „VSK Insurance House”.
- ✓ Energetyka. Sankcje zostały nałożone na rosyjską firmę naftową [Surgutneftegaz](#). Zwolnienie z limitów cen ropy naftowej zostało przedłużone do 28 czerwca 2026 r., co umożliwi transport ropy naftowej wydobywanej w ramach projektu Sachalin-2 w Rosji drogą morską do Japonii, ze względu na obawy dotyczące bezpieczeństwa energetycznego
- ✓ Sektor wojskowo-przemysłowy. Sankcje nałożono na ponad [45 rosyjskich firm](#) i osób dostarczających rosyjskiej armii drony, broń, amunicję, sprzęt wojskowy, kluczowe komponenty i zapewniających wsparcie logistyczne. Ograniczenia rozszerzono na rosyjskie i [chińskie przedsiębiorstwa](#) przemysłowe dostarczające obrabiarki dla rosyjskiego sektora wojskowo-przemysłowego. Środki nałożono na [trzy chińskie przedsiębiorstwa](#), w tym państwowe, a także białoruskie i izraelskie, dostarczające kluczowe komponenty dla rosyjskiej armii, w tym do produkcji dronów.
- ✓ Ograniczenia eksportowe. Wprowadzono surowsze ograniczenia eksportowe na towary i technologie podwójnego zastosowania dla [31 organizacji](#) udzielających bezpośredniego lub pośredniego wsparcia rosyjskiemu kompleksowi wojskowo-przemysłowemu lub zajmujących się unikaniem sankcji, w tym z krajów trzecich (18 firm założonych w Rosji i 13 założonych w krajach trzecich: 6 w Turcji, 3 w Wietnamie, 2 w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, 1 w Serbii i 1 w Uzbekistanie). Wprowadzono [dodatkowe ograniczenia](#) dotyczące eksportu towarów, które przyczyniają się do rozwoju militarnego i technologicznego Rosji, rozwoju jej sektora obronnego i bezpieczeństwa, rozwoju lub produkcji jej systemów wojskowych, w tym prekursorów chemicznych do materiałów energetycznych oraz części zamiennych i podzespołów do precyzyjnych obrabiarek sterowanych numerycznie (CNC).
- ✓ Inne środki. Zestaw środków ma na celu „*grabież dziedzictwa kulturowego na Krymie i nielegalną eksploatację produkcji rolnej na Ukrainie*” (w dniu **4.06.2025** do niniejszego pakietu dołączyły: Albania, Bośnia i Hercegowina, Islandia, Mołdawia, Czarnogóra, Macedonia Północna i Ukraina)
- **20.05.2025** – Unia Europejska - Unia [wprowadziła](#) dodatkowe środki ograniczające wobec 21 osób i 6 organizacji „odpowiedzialnych za destabilizujące działania Rosji za granicą” (m.in. V. Medwedczuk, A. Kchuchbarow, I. Bocharow i in.). Organizacje:

Państwowe Przedsiębiorstwo Unitarne „Główne Centrum Częstotliwości Radiowych” (GRChTs), „Głos Europy”, platformę polityczną „Inna Ukraina”, turecką firmę medialną AFA Medya, dwie firmy rybackie - JSC „Norebo” i „Murman Sea Food”, hosting internetowy Stark Industries i in. (w dniu **4.06.2025** do sankcji dołączyły: Albania, Bośnia i Hercegowina, Islandia, Mołdawia, Czarnogóra, Macedonia Północna i Ukraina)

Zakres sankcji został rozszerzony, aby umożliwić UE objęcie sankcjami aktywów materialnych związanych z destabilizującymi działaniami Rosji, takich jak statki, samoloty, nieruchomości i fizyczne elementy sieci cyfrowych i komunikacyjnych, a także transakcje instytucji kredytowych, instytucji finansowych i organizacji świadczących usługi kryptoaktywów, które „*bezpośrednio lub pośrednio przyczyniają się do destabilizujących działań Rosji*”.

Rada UE otrzymała uprawnienia ustawodawcze do zawieszenia licencji nadawczych rosyjskich mediów pod kontrolą rosyjskiego kierownictwa i zakazania im nadawania ich treści w UE. Jednocześnie rosyjskie media będą mogły prowadzić działalność inną niż nadawanie, taką jak prowadzenie badań i udzielanie wywiadów (w dniu **4.06.2025** do niniejszej decyzji dołączyły: Albania, Bośnia i Hercegowina, Islandia, Mołdawia, Czarnogóra, Macedonia Północna i Ukraina).

- **20.05.2025** - Wielka Brytania - Biuro ds. wdrażania sankcji finansowych nałożyło sankcje na 20 osób, 62 podmioty i 18 statków w ramach reżimu sankcji przeciwko Rosji. Pakiet sankcji dotyczy sektorów generujących dochody w Rosji, w tym energetyki, komunikacji i usług finansowych, rosyjskiego kompleksu wojskowo-przemysłowego i jego dostawców z krajów trzecich. Środki te dotyczą między innymi:
  - ✓ 46 instytucji finansowych, które „*pomagają Rosji unikać sankcji*”, w tym Sankt Petersburskiej Giełdy Walutowej i Agencji Ubezpieczeń Depozytów [Biuro wydało licencję INT/2025/6275812 w celu zakończenia współpracy z Sankt Petersburską Giełdą Walutową i Agencją Ubezpieczeń Depozytów. Licencja pozwala podmiotom zrezygnować z wszelkich transakcji z udziałem wspomnianych osób, w których dana osoba jest stroną; Biuro wydało również licencję INT/2025/6279615, która pozwala osobom fizycznym na dokonywanie wypłat składek ubezpieczeniowych do Agencji Ubezpieczeń Depozytów]. Sankcje nałożono w szczególności na depozytariuszy i rejestratorów, w tym Surgutinvestneft, VTB Registrar, VTB Specialized Depository, R.O.S.T., Infinitum Specialized Depository, DRAGA, Region, Paritet RDC, Novy Registrar, Registrar-RN, Garant Specialized Depository, Oboronregistr, Recom i inne.
  - ✓ 14 członków Biura Agencji Projektów Społecznych;
  - ✓ 18 statków „floty cienia” transportujących rosyjską ropę, a także personelu pomocniczego floty.
- **21.05.2025** – Wielka Brytania - licencja INT/2022/1834876, która pozwala tymczasowym administratorom i powiernikom działać w charakterze zarządców i zarządców w odniesieniu do majątku i spraw organizacji charytatywnych powiązanych z podmiotami podlegającymi sankcjom, została przedłużona do 30 maja 2028 r.
- **21.05.2025** – Gruzja – rząd wprowadził ograniczenia dla Rosjan przy płaceniu kartą kredytową Bank of Georgia za zakupy w luksusowych sklepach na całym świecie o wartości powyżej 300 euro.
- **25.05.2025** – Ukraina - Dekretem Prezydenta Ukrainy nr 344 wprowadzono osobiste specjalne środki ekonomiczne i inne ograniczenia wobec 3 osób fizycznych i 8 podmiotów prawnych (spółek zarejestrowanych na Ukrainie, Curaçao i Cyprze).
- **25.05.2025** – Ukraina - Dekretem Prezydenta Ukrainy nr 345 wprowadzono osobiste specjalne środki ekonomiczne i inne środki ograniczające (sankcje) wobec 7 osób, w tym wobec ministra Czczenii A. Dudajewa.
- **28.05.2025** – Unia Europejska - Komisja Europejska opublikowała biuletyn informacyjny dotyczący sankcji UE i międzynarodowych zasad interpretacji warunków

handlowych Incoterms. Zgodnie z regułą Ex Works (EXW) importer/kupujący przyjmuje na siebie większość odpowiedzialności za transport i dostawę towarów po ich dotarciu do UE. Reguła EXW może być stosowana w przypadku każdego rodzaju transportu. Zgodnie z przepisami UE przestrzeganie sankcji unijnych jest obowiązkowe dla wszystkich osób podlegających jurysdykcji UE, w tym osób przebywających w Unii, obywateli UE, gdziekolwiek się znajdują, firm mających siedzibę w UE, niezależnie od tego, czy prowadzą działalność w UE, czy poza nią, oraz firm zagranicznych w związku z działalnością prowadzoną w UE.

Umowy prawa prywatnego nie mogą stanowić odstępstwa od sankcji UE. Dlatego stosowanie reguł Incoterms, takich jak EXW, w żaden sposób nie zmienia obowiązków związanych z sankcjami. Obejmują one obowiązek zapewnienia, że określone towary nie trafią do zakazanych miejsc docelowych, takich jak Rosja lub Białoruś. Eksporterzy/sprzedawcy muszą podjąć wszelkie niezbędne środki, aby to zapewnić.

- **28.05.2025** – Wielka Brytania - Biuro ds. Wdrażania Sankcji Finansowych wprowadziło [siedem zmian](#) administracyjnych w ramach sankcji wobec Rosji, w tym wobec I.B. Bystrova, Atoma LLC, MT-Systems LLC, PIONER TRADE LLC, Market Special Depository LLC i dwóch chińskich spółek.
- **28.05.2025** – Mołdawia - Państwowa Służba Podatkowa podjęła decyzję o zamrożeniu funduszy/zasobów gospodarczych: I. Uzun, M. Vlah, A. Prizenko, V. Petrow, J. Kuznecow, N. Parutenko.
- **28.05.2025** – USA - Biuro Kontroli Aktywów Zagranicznych Departamentu Skarbu usunęło wpis z listy sankcyjnej dotyczący N.I. Borcowa
- **30.05.2025** – Mołdawia - Państwowa Służba Podatkowa podjęła decyzję o zamrożeniu funduszy/zasobów gospodarczych: E. Gucula, J. Kuznecova, N. Parutenki, K. Guzuna, D. Kitoragiego.
- **02.06.2025** – USA - Szwajcarski Federalny Departament Gospodarczy zmienił [rozporządzenie](#) w sprawie środków sankcyjnych w związku z sytuacją na Ukrainie. Do [Załącznika 1](#) dodano nowe pozycje - lista towarów przeznaczonych do wzmocnienia militarnego i technologicznego lub rozwoju sektora obronności i bezpieczeństwa. 31 firm dodano do Załącznika 2, które podlegają surowszym ograniczeniom eksportowym towarów i technologii podwójnego zastosowania. Lista sankcji została rozszerzona o 75 osób (17 osób i 58 organizacji) związanych z przemysłem zbrojeniowym. 189 statków dodano do Załącznika 33. Zwolnienie z pułapu cen ropy naftowej zostało przedłużone do 28 czerwca 2026 r., co umożliwi transport ropy naftowej z projektu Sachalin-2 w Rosji statkiem do Japonii, ze względu na bezpieczeństwo energetyczne.
- **03.06.2025** – Estonia - Dekretem Rządu nr 37 [wprowadzono](#) zmiany do listy towarów strategicznych w zakresie Załącznika 1 „Lista towarów wojskowych” i Załącznika 2 „Lista produktów obronnych”. Listy dostosowano do dyrektyw UE. Do transportu takich towarów wymagane jest specjalne zezwolenie, a także obowiązuje specjalna procedura odprawy celnej, importu i nadzoru nad końcowym zastosowaniem.
- **03.06.2025** – Mołdawia - Państwowa Służba Podatkowa podjęła decyzję o zamrożeniu funduszy/zasobów gospodarczych: I. Szora, M. Taubera, V. Andronachiego, C. Botnariego, G. Cawcaliuc, C. Guzuna, D. Kitoragiego, E. Gutula i I. Uzuna.
- **06.06.2025** – Mołdawia - Państwowa Służba Podatkowa podjęła decyzję o zamrożeniu funduszy/zasobów gospodarczych ob. FR: V. Plahotniuc, V. Platona, A. Corshikovej i D. Kitoragiego.
- **10.06.2025** – Ukraina – [Dekretem](#) Prezydent Ukrainy N 395. wprowadził osobiste specjalne środki ekonomiczne i inne środki ograniczające przeciwko 46 osobom fizycznym i 9 podmiotom prawnym (w tym Federalnej Organizacji Dzieci i Młodzieży „Artek”, „Ruchowi Pierwszego” ANO CGKI „Rassvet”, Rosyjskiemu Towarzystwu „Wiedza”, Wszechrosyjskiej Organizacji Społecznej MP „Tajfun” itp.), „uczestniczącym w porwaniach ukraińskich dzieci”.

- **11.06.2025** – Australia - Australijskie Biuro Sankcji [opublikowało](#) 10 nowych wytycznych i zaleceń dla stosowania sankcji przez obywateli Australii. Wytyczne te obejmują:
  - ✓ Sektor morski
  - ✓ Dostawcy usług przekazów pieniężnych
  - ✓ Sektor Fintech i DeFi
  - ✓ Sektor sztucznej inteligencji i obliczeń kwantowych
  - ✓ Postępowanie z osobami fizycznymi i prawnymi
  - ✓ Import, zakup i transport przetworzonych i gazu , ropy naftowej i rafinowanych produktów naftowych pochodzących z Rosji
- **13.06.2025** – Kanada – Rząd nałożył pakiet sankcji wymierzonych w rosyjską „flota cieni” i dochody z energii:
  - 77 osób i 39 podmiotów zostało dodanych do listy sankcji, w tym:
    - ✓ 3 osoby i 14 podmiotów zaangażowanych w rozwój [sektora kwantowego](#) w Rosji;
    - ✓ 29 osób - „[lista](#) najbogatszych rosyjskich przemysłowców, wyższych rangą urzędników państwowych i osoby zaangażowane w konfiskatę i redystrybucję majątku i aktywów zagranicznych firm w Rosji”;
    - ✓ 25 [organizacji](#) powiązanych z rosyjskim sektorem biznesowym, finansowym oraz naftowo-gazowym, w tym: 3 organizacje finansowe (Keremet Bank, International Settlement Bank, CMR Bank), Surgutneftegaz, RSSP, Baotika Brewing Company, Rosatom Arctic JSC, dom ubezpieczeniowy VSK, Absolut Insurance, Ingosstrakh Insurance Company, a także inne osoby i organizacje, które „pozwalają rosyjskiej flocie cieni na prowadzenie działalności”;
    - ✓ 45 [osób](#), w tym osoby prywatne i państwowe, które „udzielają bezpośredniego i pośredniego wsparcia rosyjskiemu kompleksowi wojskowo-przemysłowemu i działaniom dezinformacyjnym”.
  - Wprowadzono ograniczenia eksportowe [na towary](#) związane z produkcją broni chemicznej i biologicznej, a także towary przemysłowe i zaawansowane wrażliwe technologie podwójnego zastosowania. Ograniczenia importowe dotyczą węgla, metali i szeregu innych towarów. Sankcje wprowadzono na prawie 1000 rodzajów towarów.
  - Wprowadzono ograniczenia dla [201 statków](#) wchodzących w skład „floty cieni” Rosji. Zakazano im świadczenia jakichkolwiek usług.
- **15.06.2025** – Tajwan - Tajwańska Międzynarodowa Administracja Handlu [zaktualizowała](#) swoją listę strategicznych podmiotów eksportowych high-tech, uwzględniając 601 podmiotów z Rosji, Pakistanu, Iranu, Myanmaru i Chin kontynentalnych. Podmioty zaangażowane w działalność związaną z rozprzestrzenianiem broni, które znajdują się na liście, muszą uzyskać strategiczną licencję eksportową high-tech od Międzynarodowej Administracji Handlu.
- **16.06.2025** – Nowa Zelandia – rząd [nałożył](#) sankcje na „*podmioty zaangażowane w rosyjski kompleks wojskowo-przemysłowy, zwolenników w Korei Północnej, Iranie i na Białorusi oraz statki będące częścią rosyjskiej „floty cieni”*”. Sankcje dotknęły 18 osób i podmiotów oraz 27 statków.
- **16.06.2025** – Luksemburg - Władze [opublikowały](#) przewodnik dotyczący przestrzegania sankcji w sektorze niefinansowym. Przewodnik określa, w jaki sposób pracownicy sektora niefinansowego mogą prawidłowo identyfikować klientów, przeglądając listy sankcji finansowych Unii Europejskiej lub Organizacji Narodów Zjednoczonych i ustalając poziom ryzyka klienta.
- **17.06.2025** – Wielka Brytania - Biuro ds. Wdrażania Sankcji Finansowych [objęło](#) 4 osoby fizyczne, 6 podmiotów prawnych (JSC Atlas, RNKO Metallurg LLC, Orion Star Group LLC, Rosneft Marine (UK) Limited, Główny Zarząd Badań Głębinowych

Ministerstwa Obrony Rosji i 1 firmę ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich) oraz [20 statków](#) listą sankcji w ramach systemu sankcji przeciwko Rosji.

- **18.06.2025** – Litwa - Litewska Komisja Radia i Telewizji [zablokowała](#) adresy portali umożliwiających dostęp do rosyjskich kanałów telewizyjnych (Rosja 1, Kanał Pierwszy, NTV, Rosja RTR, RTR Planeta), które zostały objęte sankcjami UE ze względu na zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego Litwy i bezpieczeństwa jej obywateli.
- **18.06.2025** – Australia – Australijskie Biuro Sankcji [określiło](#) 60 statków w ramach reżimu sankcji wobec Rosji - jeśli statek zostanie wyznaczony, Minister Spraw Zagranicznych może nakazać statkowi opuszczenie Australii, w tym określoną trasę, lub nie zawijać do określonego portu lub miejsca, lub do żadnego portu lub miejsca w Australii. Jeśli statek naruszy polecenia, może zostać skonfiskowany.
- **19.06.2025** – Mołdawia - Państwowa Służba Podatkowa podjęła decyzję o zamrożeniu funduszy/zasobów gospodarczych ob. FR: N. Paraski i N. Parutenki.
- **19.06.2025** - ministrowie spraw wewnętrznych Estonii, Litwy, Łotwy, Norwegii, Polski, Szwecji i Finlandii, w trakcie spotkania w Tallinie, [przyjęli wspólne oświadczenie](#) wzywające do zakazu swobodnego przemieszczania się w Strefie Schengen dla rosyjskich uczestników wojny na Ukrainie po zakończeniu działań wojennych. W oświadczeniu stwierdzono, że uczestnicy „*mający doświadczenie wojskowe z tego miejsca prawdopodobnie uzupełnią i wzmocnią rosyjskie zorganizowane grupy przestępcze, a tym samym będą stanowić poważne zagrożenie kryminalne dla Unii Europejskiej*”. Zaapelowano, aby uczestnikom wojny nie wydawano zezwoleń na pobyt ani wiz.
- **20.06.2025** - ministrowie spraw zagranicznych i przedstawiciele rządów Belgii, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Niemiec, Islandii, Łotwy, Litwy, Holandii, Norwegii, Polski, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa [przyjęli](#) Nordic-Baltic 8++ Statement on Joint Action to Further Counter Russian's Shadow Fleet. Kraje zgodziły się na dalsze wzmocnienie współpracy i zapewnienie wspólnego i skoordynowanego podejścia władz krajowych „*w celu rozwiązania problemu rosyjskiej floty cieni*”. Kraje opracują wspólny zestaw wytycznych zgodnie z prawem międzynarodowym w celu promowania odpowiedzialnego zachowania na morzu, wzmocnienia zgodności z prawem międzynarodowym i zapewnienia przejrzystości operacji morskich.
- **20.05.2025** – Unia Europejska - [w życie weszło](#) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1227 z dnia 17 czerwca 2025 r. „*W sprawie zmiany stawek celnych mających zastosowanie do przywozu niektórych towarów pochodzących lub wywożonych z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi*”. Rozporządzenie przewiduje 50% wzrost taryf UE na wszystkie 15% produktów rolnych z Rosji i Białorusi, które pozostają zwolnione z innych ceł. Produkty objęte nowymi taryfami to cukier, ocet, mąka i pasza dla zwierząt. Przewiduje się również taryfę w wysokości 6,5% na nawozy importowane z Rosji i Białorusi, a także cła w wysokości od 40 do 45 euro za tonę na lata 2025–2026. Do 2028 r. cła wzrosną do 430 euro za tonę.
- **20.06.2025** – Ukraina - [Dekretem](#) Prezydenta Ukrainy nr 415 wprowadzono osobiste specjalne środki ekonomiczne i inne ograniczenia wobec 56 osób fizycznych i prawnych z Rosji, z których większość stanowią rosyjskie przedsiębiorstwa produkcyjne, a także wobec 6 firm z Chin i jednej z Białorusi.
- **25.06.2025** – Australia - Rząd [nałożył](#) sankcje mające na celu „*dalsze osłabienie rosyjskiej gospodarki wojskowej*”, w tym sankcje finansowe i zakazy podróży wobec 37 osób, a także sankcje finansowe wobec 7 organizacji.
- **25.06.2025** – Litwa - Sejm [uchwalił](#) możliwość wprowadzenia krajowych sankcji gospodarczych wobec Rosji i Białorusi w przypadku zakończenia lub częściowego (lub całkowitego) zniesienia środków ograniczających nałożonych na szczeblu UE wobec tych krajów.
Ustalono, że rząd może wprowadzić dwa rodzaje sankcji: zamrożenie aktywów i ograniczenia sektorowe.

Ustawa ustanawia ograniczenia eksportu towarów, technologii, usług i oprogramowania, które mogą być wykorzystane do ulepszenia bazy wojskowej i technologicznej Rosji lub Białorusi, rozwoju sektorów obronnych i bezpieczeństwa Rosji lub Białorusi lub zwiększenia ich potencjału przemysłowego.

Rząd lub upoważniony przez niego organ, zgodnie z kryteriami określonymi w ustawie o stosowaniu środków ograniczających, będzie mógł określić konkretne osoby i podmioty prawne, organizacje, grupy osób i/lub podmioty prawne, wobec których zostaną zastosowane środki ograniczające.

Środki zamrożenia funduszy i zasobów gospodarczych nie będą stosowane wobec osób, które już podlegają środkom ograniczającym UE.

Ustanowiono pięć kryteriów stosowania sankcji wobec osób fizycznych, trzy kryteria ograniczania eksportu i dwa kryteria ograniczania importu towarów.

- **27.06.2025** – Wielka Brytania - Biuro ds. wdrażania sankcji finansowych [opublikowało](#) wytyczne dotyczące poufnego raportowania. Wytyczne te zostały opracowane w celu poinformowania osób, które chcą składać poufne raporty dotyczące podejrzeń naruszenia sankcji w Wielkiej Brytanii do OFSI. Obejmuje to osoby, , które uważają się za sygnalistów (i które mogą być chronione na mocy prawa pracy) i/lub osób, które chcą, aby ich raporty pozostały poufne (niezależnie od tego, czy są sygnalistami).
- **27.06.2025** – Mołdawia - Państwowa Służba Podatkowa podjęła decyzję o zamrożeniu funduszy/zasobów gospodarczych ob. FR: A. Korszikowej i United Engine Corporation JSC.
- **01.07.2025** – Szwecja - szwedzka Straż Przybrzeżna [rozpoczęła](#) sprawdzać informacje ubezpieczeniowe od statków przepływających przez wody terytorialne lub strefę ekonomiczną Szwecji, a nie tylko tych, które zawijają do portu. Środek ten ma na celu zwalczanie rosyjskiej „floty cieni”, poprawę bezpieczeństwa morskiego i ochronę środowiska.

Marek Reszuta

***

Akty normatywne, które w Rosji weszły w życie lub zostały przyjęte od kwietnia⁷, mające na celu niwelowanie skutków sankcji międzynarodowych

- Rząd podjął decyzję o wypowiedzeniu umowy z **Norwegią, Finlandią i Szwecją** o współpracy w regionie Morza Barentsa - Rozporządzenie Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 16 kwietnia 2025 r. N 921-r „*W sprawie wypowiedzenia Umowy między Rządem Federacji Rosyjskiej, Rządem Królestwa Norwegii, Rządem Republiki Finlandii i Rządem Królestwa Szwecji w sprawie utworzenia Międzynarodowego Sekretariatu Morza Barentsa w celu rozwijania współpracy w Euroarktycznym Regionie Morza Barentsa oraz Umowy między rządami państw członkowskich Euroarktycznej Rady Morza Barentsa w sprawie współpracy w dziedzinie zapobiegania sytuacjom nadzwyczajnym, gotowości i reagowania na nie*”
- Za agentów zagranicznych będą uznawani podmioty pomagające w realizacji decyzji organizacji międzynarodowych - Ustawa Federalna z dnia 21 kwietnia 2025 r. N 89-FZ „*O zmianach w artykule 4 ustawy federalnej „O kontroli działalności osób będących pod wpływem zagranicznym*”
- Podwyższono kary za wezwania do nałożenia sankcji na Rosję, jeśli działania te są podejmowane z pobudek egoistycznych lub w celu zarobkowym - Ustawa Federalna z dnia 21 kwietnia 2025 r. N 90-FZ „*O zmianach w Kodeksie Karnym Federacji Rosyjskiej i artykule 31 Kodeksu Postępowania Karnego Federacji Rosyjskiej*”
- Importowany alkohol będzie etykietowany w Rosji, a nie za granicą - Ustawa Federalna z dnia 21 kwietnia 2025 r. N 92-FZ „*O zmianach do ustawy federalnej „O państwowej regulacji produkcji i obrotu alkoholem etylowym, wyrobami alkoholowymi i*

---

⁷ Nowe dane w stosunku do Biuletynu nr 4/2025

zawierającymi alkohol oraz o ograniczeniu spożycia wyrobów alkoholowych” oraz uznaniu za nieważne niektórych postanowień aktów ustawodawczych Federacji Rosyjskiej”

- Zakaz otrzymywania dotacji dla osób prawnych posiadających udziały w spółkach offshore został zawieszony do końca 2025 r.- Ustawa Federalna z dnia 21 kwietnia 2025 r. N 84-FZ „O zmianach w Kodeksie budżetowym Federacji Rosyjskiej oraz artykułach 14 i 15 ustawy federalnej „O zmianach w niektórych aktach ustawodawczych Federacji Rosyjskiej, zawieszeniu niektórych przepisów aktów ustawodawczych Federacji Rosyjskiej, uznaniu niektórych przepisów aktów ustawodawczych Federacji Rosyjskiej za nieważne oraz o ustaleniu szczegółów wykonania budżetu systemu budżetowego Federacji Rosyjskiej w 2025 r.”
- Aby otrzymać ulgi podatkowe, firmy informatyczne muszą potwierdzić akredytację do 1 czerwca - Informacja Ministerstwa Rozwoju Cyfrowego, Komunikacji i Mediów Masowych Federacji Rosyjskiej z dnia 21 kwietnia 2025 r. „*Spiesz się, aby potwierdzić akredytację firmy IT przed 1 czerwca*”
- Rząd dokonał przeglądu cel na import kosmetyków z nieprzyjaznych krajów do Rosji - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 22 kwietnia 2025 r. N 529 „O zmianach w uchwale Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 7 grudnia 2022 r. N 2240”
- Laptopy HP i Fujitsu, a także szereg kosmetyków, które nie są produktami leczniczymi, są wyłączone z importu równoległego - Rozporządzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu Federacji Rosyjskiej z dnia 1 kwietnia 2025 r. nr 1572 „W sprawie zmian w wykazie towarów (grup towarów), do których nie stosuje się postanowień artykułów 1252, 1254, ust. 5 artykułu 1286.1, artykułów 1301, 1311, 1406.1, podpunktu 1 artykułu 1446, artykułów 1472, 1515 i 1537 Kodeksu cywilnego Federacji Rosyjskiej, pod warunkiem, że wspomniane towary (grupy towarów) są wprowadzane do obrotu poza terytorium Federacji Rosyjskiej przez właścicieli praw autorskich (właścicieli patentów), a także za ich zgodą, zatwierdzone rozporządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu Federacji Rosyjskiej z dnia 21 lipca 2023 r. nr 2701”
- Wprowadzono zmiany do dokumentów zakazujących importu z Rosji - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 8 maja 2025 r. N 599 „O zmianach niektórych aktów Rządu Federacji Rosyjskiej”:
  - ✓ „w przypadku statków powietrznych wywiezionych z Federacji Rosyjskiej w celu zakończenia procedury celnej czasowego wwozu (dopuszczenia), objętych procedurą celną reeksportu, w przypadku gdy statki te zostały czasowo wwieszone do Federacji Rosyjskiej wyłącznie w celu przewozu osób będących członkami delegacji państw obcych biorących udział w imprezach wystawienniczych i kongresowych (w tym międzynarodowych wystawach produktów wojskowych), forach międzynarodowych, wielostronnych i dwustronnych spotkaniach rządowych i innych podobnych imprezach międzynarodowych organizowanych na mocy decyzji Prezydenta Federacji Rosyjskiej lub Rządu Federacji Rosyjskiej, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez federalny organ wykonawczy odpowiedzialny za organizację i przeprowadzenie imprezy”.
- Rząd rozszerzył i dostosował kwoty na eksport nawozów mineralnych z Rosji - [Uchwała](#) Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 8 maja 2025 r. N 601 „W sprawie wprowadzenia czasowego ograniczenia ilościowego na eksport niektórych rodzajów nawozów”
- Prezydent zezwolił Sovcomflotowi i Novoship na niezależne ujawnienie informacji - Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 8 maja 2025 r. N 299 „W sprawie zmian w wykazie rosyjskich podmiotów gospodarczych, które mają prawo samodzielnie określać skład i (lub) ilość informacji podlegających ujawnieniu i (lub) udostępnieniu, zatwierdzony dekretem Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 27 listopada 2023 r. N 903”

- Prezydent zezwolił ABB na sprzedaż rosyjskiego biznesu firmie „Concept-Invest” – Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 8 maja 2025 r. N 157-rp „*W sprawie szczególnej decyzji o realizacji transakcji przez spółkę akcyjną Concept-Invest*”
- Bank Centralny ustanowił nowe wymagania dla **zagranicznych praw cyfrowych** wchodzących na rynek rosyjski - [Instrukcja](#) Banku Rosji z dnia 1 kwietnia 2025 r. nr 7036-U „*W sprawie dodatkowych wymagań dla zagranicznych praw cyfrowych, które mogą być kwalifikowane jako prawa cyfrowe*”
- Bank Centralny ustanowił procedurę rozliczania zablokowanych aktywów w metalach szlachetnych przez instytucje kredytowe w ramach środków ograniczających - Instrukcja Banku Rosji nr 7044-U z dnia 14 kwietnia 2025 r. „*W sprawie procedury ujmowania poszczególnych aktywów w metalach szlachetnych w rachunkach księgowych instytucji kredytowych objętych środkami ograniczającymi*”
- Prokuratura otrzymała polecenie monitorowania szkód wyrządzonych przez **wrogie państwa** - Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 19 maja 2025 r. N 335 „*W sprawie państwowego monitorowania szkód wyrządzonych Federacji Rosyjskiej, podmiotom Federacji Rosyjskiej, terytorium federalnemu „Sirius”, gminom, osobom fizycznym i organizacjom ze źródeł zagranicznych*”:
  - ✓ W celu poprawy ochrony interesów narodowych Federacji Rosyjskiej dekretują:
    - 1) Ustalić, że prokuratury Federacji Rosyjskiej, wykonując powierzone im uprawnienia, organizują i gromadzą, weryfikują, rejestrują i systematyzują informacje o szkodach wyrządzonych Federacji Rosyjskiej, podmiotom Federacji Rosyjskiej, terytorium federalnemu „Sirius”, gminom, życiu i zdrowiu osób fizycznych oraz ich mieniu, mieniu organizacji (z wyjątkiem szkód wyrządzonych w związku z wprowadzeniem środków ograniczających w sferze finansowej w stosunku do Federacji Rosyjskiej i organizacji rosyjskich) przez źródła zagraniczne - państwa i terytoria określone przez Rząd Federacji Rosyjskiej zgodnie z ust. 14 Dekretu Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 5 marca 2022 r. N 95 „*W sprawie tymczasowej procedury wykonywania zobowiązań wobec niektórych wierzycieli zagranicznych*” oraz organów, osób fizycznych i organizacji działających w ich interesie, w odniesieniu do których istnieją informacje o ich udziale w wyrządzeniu takiej szkody (dalej - szkoda wyrządzona przez źródła zagraniczne).
    - 2) Prokuratura Generalna Federacji Rosyjskiej w ciągu jednego miesiąca:
      - a. zatwierdza procedurę realizacji przez prokuratury Federacji Rosyjskiej państwowego monitoringu szkód wyrządzonych przez źródła zagraniczne, organizuje prowadzenie rejestru informacji o tych szkodach i ustala skład takich informacji;
      - b. zatwierdza procedurę współdziałania prokuratury Federacji Rosyjskiej z innymi federalnymi organami władzy, organami rządowymi podmiotów Federacji Rosyjskiej, organami władzy publicznej terytorium federalnego „Sirius” i samorządami w sprawach przekazywania Prokuraturze Generalnej Federacji Rosyjskiej informacji o szkodach wyrządzonych przez źródła zagraniczne.
    - 3) W celu realizacji niniejszego dekretu federalne organy władzy zapewniają przekazywanie Prokuraturze Generalnej Federacji Rosyjskiej informacji o szkodach wyrządzonych przez źródła zagraniczne.

- 4) Zalecać, aby Centralny Bank Federacji Rosyjskiej, wyżsi urzędnicy podmiotów Federacji Rosyjskiej, Przewodniczący Rady Terytorium Federalnego „Syriusz” oraz kierownicy podmiotów municypalnych udzielili pomocy prokuraturze Federacji Rosyjskiej w gromadzeniu, weryfikacji, rejestrowaniu i systematyzowaniu informacji o szkodach wyrządzonych ze źródeł zagranicznych.
- Rząd przedłużył obowiązek sprzedaży dochodów w walucie obcej przez eksporterów do 30 kwietnia 2026 r.- Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 22 maja 2025 r. N 698 *„W sprawie środków realizacji Dekretu Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 11 października 2023 r. N 771”*
  - ComplexProm uzyskał zgodę na zakup akcji A2-Link AG - Rozporządzenie Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 26 maja 2025 r. N 195-rp *„W sprawie szczególnej decyzji o realizacji transakcji przez spółkę akcyjną KP-Invest”*
  - Rząd anulował bezcłowy import zagranicznych samolotów do Rosji w celach transportu prywatnego - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 26 maja 2025 r. N 724 *„W sprawie uznania niektórych aktów Rządu Federacji Rosyjskiej za nieważne”*
  - Rząd przedłużył do 30 listopada 2025 tymczasowy zakaz eksportu odpadów i złomu metali szlachetnych - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 28 maja 2025 r. nr 744 *„W sprawie wprowadzenia czasowego zakazu wywozu z Federacji Rosyjskiej odpadów i złomu metali szlachetnych lub metali platerowanych metalami szlachetnymi, innych odpadów i złomu zawierających metale szlachetne lub związki metali szlachetnych, wykorzystywanych przede wszystkim do wydobywania metali szlachetnych”*
  - Rząd zatwierdził decyzje dotyczące środków wspierających przemysł węglowy:
    - ✓ Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 29 maja 2025 r. N 776 *„W sprawie podkomisji ds. udzielania środków finansowych państwowego wsparcia poszczególnym organizacjom sektorów gospodarki Federacji Rosyjskiej Rządowej Komisji ds. Zwiększania Stabilności Gospodarki Rosyjskiej w Kontekście Sankcji”*
    - ✓ Rozporządzenie Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 29 maja 2025 r. N 1389-r. *„W sprawie zatwierdzenia składu podkomisji ds. udzielania środków finansowych wsparcia państwowego poszczególnym organizacjom sektorów gospodarki rosyjskiej Komisji Rządowej ds. zwiększenia stabilności gospodarki rosyjskiej w kontekście sankcji”*
  - Bank Centralny dostosował procedurę zatwierdzania wykazu majątku i zobowiązań przeniesionych na osobę prawną utworzoną w wyniku reorganizacji instytucji kredytowej, w stosunku do której wprowadzono środki ograniczające - Decyzja Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 6 czerwca 2025 r. *„W sprawie zmiany procedury zatwierdzania wykazu majątku i zobowiązań przeniesionych na osobę prawną utworzoną w wyniku reorganizacji instytucji kredytowej, przeprowadzonej z uwzględnieniem specyfiki określonej w artykule 8 ustawy federalnej nr 292-FZ z dnia 14 lipca 2022 r., zatwierdzonej decyzją Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 20 grudnia 2024 r.”*
  - Bank Centralny ustalił procedurę postępowania depozytariuszy – nominalnych posiadaczy akcji rosyjskich spółek akcyjnych w trakcie automatycznej lub przymusowej konwersji - Decyzja Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 6 czerwca 2025 r. *„O zmianie decyzji Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 3 października 2024 r. (w sprawie otwarcia rachunku osobistego typu „C” posiadacza imiennego)”*
  - Bank Centralny wznowił automatyczną konwersję kwitów depozytowych na akcje rosyjskich emitentów - Decyzja Zarządu Banku Rosji z dnia 6 czerwca 2025 *„W sprawie ustalenia procedury automatycznej konwersji papierów wartościowych zagranicznych emitentów poświadczających prawa do akcji rosyjskich emitentów na akcje rosyjskich emitentów”*

- Rząd anulował podwyższone cła importowe na szereg produktów o znaczeniu społecznym pochodzących z nieprzyjaznych krajów - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 9 czerwca 2025 r. N 868 „*O zmianach w uchwale Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 7 grudnia 2022 r. N 2240*”. Dotyczy (wg kodów taryfy celnej):
  - ✓ 1902 19 - Inne wyroby makaronowe, niepoddane obróbce cieplnej, bez nadzienia lub nieprzygotowane w żaden inny sposób
  - ✓ 1902 19 900 0 – produkty makaronowe inne
  - ✓ 1905 31 990 0 - Inne suche słodkie ciasteczka
  - ✓ 2202 99 110 0 - Napoje na bazie soi o zawartości białka 2,8% lub więcej wagowo, inne, niezawierające produktów z pozycji 0401 do 0404 lub tłuszczu uzyskanego z produktów z pozycji 0401 do 0404
  - ✓ 2202 99 180 0 - Pozostałe napoje niezawierające produktów z pozycji 0401 do 0404 lub tłuszczu uzyskanego z produktów z pozycji 0401 do 0404
  - ✓ 2202 99 910 0 - Pozostałe napoje zawierające tłuszcz uzyskany z produktów objętych pozycjami od 0401 do 0404, w ilości mniejszej niż 0,2% wag
  - ✓ 2202 99 950 0 - Pozostałe napoje zawierające tłuszcz uzyskany z produktów objętych pozycjami od 0401 do 0404, w ilości 0,2% wagowo lub więcej, ale mniej niż 2% wagowo
  - ✓ 2202 99 990 0 - Pozostałe napoje zawierające tłuszcz uzyskany z produktów objętych pozycjami od 0401 do 0404, 2% wagowo lub więcej
- Rosja wzmocni kontrolę nad transferem wyników prac naukowych, badawczych i eksperymentalnych za granicę - Ustawa federalna z dnia 24 czerwca 2025 r. N 159-FZ „*O zmianie artykułów 7.1 i 16 ustawy federalnej „O nauce i polityce naukowo-technicznej państwa*” [ustawa jeszcze nie weszła w życie]
- Zakaz sprzedaży ropy poniżej ceny maksymalnej przedłużony do końca roku - Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 10 czerwca 2025 r. N 393 „*O zmianie dekretu Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 27 grudnia 2022 r. N 961 „O stosowaniu specjalnych środków ekonomicznych w sektorze paliwowo-energetycznym w związku z ustanowieniem przez niektóre państwa obce maksymalnej ceny na rosyjską ropę naftową i produkty naftowe*”
- Rząd przeznaczył 20 mld rubli na udzielenie preferencyjnych pożyczek przedsiębiorstwom realizującym projekty substytucji importu - Rozporządzenie Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 9 czerwca 2025 r. N 1499-r „*W sprawie przydzielenia w 2025 r. Ministerstwu Przemysłu i Handlu Rosji środków budżetowych z funduszu rezerwowego Rządu Federacji Rosyjskiej na zapewnienie dotacji z budżetu federalnego Federalnej Państwowej Instytucji Autonomicznej „Rosyjski Fundusz Rozwoju Technologicznego” w celu stymulowania działalności w sektorze przemysłowym*”
- Do końca roku przedłużono specjalne zasady oceny ryzyka kredytowego dla roszczeń w ramach finansowania projektów na rzecz suwerenności technologicznej i dostosowania strukturalnego gospodarki - Decyzja Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 23 czerwca 2025 r. „*W sprawie oceny ryzyka kredytowego dla roszczeń kredytowych i roszczeń o otrzymanie naliczonych (skumulowanych) odsetek w ramach finansowania projektów suwerenności technologicznej i projektów strukturalnej adaptacji gospodarki Federacji Rosyjskiej, w tym realizowanych w ramach umów koncesyjnych*” (decyzja jeszcze nie weszła w życie)
- Bank Centralny doprecyzował wymagania dotyczące struktury aktywów funduszu zablokowanego - Decyzja Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 6 czerwca 2025 r. „*W sprawie zmiany decyzji Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie terminu podjęcia przez Spółkę Zarządzającą decyzji o zmianie rodzaju funduszu inwestycyjnego, którego aktywa obejmują aktywa zablokowane, lub o przydzieleniu takich aktywów do funduszu dodatkowego, w sprawie wymogów dotyczących zasad zarządzania powierniczego funduszem dodatkowym oraz w sprawie zmian i uzupełnień do zasad zarządzania powierniczego funduszem inwestycyjnym, którego aktywa obejmują aktywa zablokowane, a także w sprawie*

wymogów dotyczących działalności Spółek Zarządzających, Osób Prowadzących Rejestr Właścicieli Jednostek Inwestycyjnych i Depozytów”

- Rząd przedłużył tymczasowe ograniczenia eksportu ryżu niełuskanego - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 23 czerwca 2025 r. N 929 „*W sprawie wprowadzenia czasowego zakazu wywozu ryżu niełuskanego (ryżu surowego) z Federacji Rosyjskiej*” [rozporządzenie nie weszło jeszcze w życie]
- Rząd przedłużył środki wsparcia dla organizatorów turystyki w sektorze turystyki wyjazdowej - Rozporządzenie Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 23 czerwca 2025 r. N 1615-r „*W sprawie ustalenia wysokości składki na fundusz rezerwowy stowarzyszenia organizatorów turystyki w zakresie turystyki wyjazdowej na rok 2025*”
- Cła eksportowe na kukurydzę z Kraju Nadmorskiego i obwodu amurskiego zostały obniżone do zera do 30 czerwca - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 24 czerwca 2025 r. nr 946 „*O zmianach w uchwale Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 1 lutego 2025 r. nr 78*”
- Moratorium na kary dla deweloperów zostały przedłużone do końca roku - Uchwała Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 19 czerwca 2025 r. N 925 „*O zmianie uchwały Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 18 marca 2024 r. N 326*”
- Do 1 października przedłużono zezwolenie zagranicznym nabywcom na płacenie za rosyjski gaz nie tylko w Gazprombanku, ale także w innych bankach - Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 25 czerwca 2025 r. N 415 „*O zmianie Dekretu Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 31 marca 2022 r. N 172 „W sprawie szczególnego trybu realizacji przez zagranicznych nabywców zobowiązań wobec rosyjskich dostawców gazu ziemnego*”
- Bank Centralny wprowadził nową procedurę tworzenia rezerw przez instytucje kredytowe na wypadek ewentualnych strat z tytułu niepodlegających zwrotowi zablokowanych aktywów - Instrukcja Banku Rosji nr 7046-U z dnia 17 kwietnia 2025 r. „*W sprawie tworzenia przez instytucje kredytowe rezerw na ewentualne straty z tytułu poszczególnych aktywów i zobowiązań warunkowych o charakterze kredytowym*”
- Bank Centralny wydłużył o sześć miesięcy okres, w którym banki mogą zaciągać obligacje podporządkowane o zmiennym oprocentowaniu - Decyzja Rady Dyrektorów Banku Rosji z dnia 23 czerwca 2025 r. „*W sprawie maksymalnej stopy procentowej instrumentów podporządkowanych przy obliczaniu kapitału własnego instytucji kredytowych*” [decyzja nie weszła jeszcze w życie]
- Ministerstwo Finansów uzyska dostęp do informacji nieujawnionych przez spółki - Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 26 czerwca 2025 r. N 427 „*O zmianie Dekretu Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 27 listopada 2023 r. N 903 „W sprawie tymczasowego trybu ujawniania i przekazywania informacji przez niektóre rosyjskie podmioty gospodarcze*”:
  - ✓ „Bank Centralny Federacji Rosyjskiej przesyła do Ministerstwa Finansów Federacji Rosyjskiej, na uzasadniony wniosek, powiadomienie przewidziane w ust. 3 niniejszego Dekretu (z wyjątkiem powiadomienia otrzymanego od rosyjskiego podmiotu gospodarczego, w którym Federacja Rosyjska ma prawo bezpośrednio i (lub) pośrednio dysponować nie mniej niż 25 procentami ogólnej liczby głosów przypadających na akcje z prawem głosu (udziały) stanowiące kapitał zakładowy takiego podmiotu gospodarczego, jak również od jego spółek zależnych i podmiotów zależnych) zgodnie z wymogami zapewnienia poufności informacji”.

Marek Reszuta

***

Na igrzyskach bez rosyjskich hokeistów

Międzynarodowa Federacja Hokeja na Lodzie (IIHF) podjęła ostateczną decyzję o wykluczeniu rosyjskiej drużyny z udziału w igrzyskach olimpijskich w 2026 roku. Na turnieju zamiast nich zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet wystąpią Francuzi.

Rekomendacja zarządu MKOl z marca 2023 r. dotycząca startów drużyn z Rosjanami w składzie pozostaje w mocy. Opiera się na fakcie, że grupa indywidualnych neutralnych sportowców z definicji nie może być uważana za drużynę. Zwracamy uwagę, że IIHF potwierdziło, iż zastosuje się do tych zaleceń. Zalecenie to sporządzono po konsultacjach z zainteresowanymi federacjami międzynarodowymi i innymi uczestnikami ruchu olimpijskiego. Stanowisko to odzwierciedla zawieszenie działalności Rosyjskiego Komitetu Olimpijskiego – poinformowało biuro prasowe MKOl+u.

Poniżej oficjalne grupy na turniej olimpijski:

Grupy turnieju mężczyzn:

Grupa A: Kanada, Szwajcaria, Czechy, Francja.

Grupa B: Finlandia, Szwecja, Słowacja, Włochy.

Grupa C: USA, Niemcy, Łotwa, Dania.

Grupy turnieju kobiet:

Grupa A: Kanada, USA, Finlandia, Czechy, Szwajcaria.

Grupa B: Japonia, Szwecja, Niemcy, Włochy, Francja.

Co ciekawe, rosyjska kadra w hokeju na lodzie awansowała na pierwsze miejsce w rankingu IIHF, nie rozgrywając ani jednego oficjalnego meczu w ciągu 3 lat. Z powodu zawieszenia ranking Rosji został „zamrożony”, gdy inne zespoły w tym czasie nadal mogły tracić punkty. W rezultacie Rosja stała się najlepszą drużyną na świecie w rankingu, mimo, że nie rozegrała żadnego spotkania.

***

Na igrzyskach również bez biathlonistów, skoczków, biegaczy czy saneczkarzy

Rosyjscy biathloniści na 99% nie wystartują na igrzyskach w 2026. Międzynarodowa Federacja Biathlonowa (IBU) potwierdza brak zgody na start sportowców z tych państw. IBU już wcześniej stwierdziła, że Rosjanie powrócą dopiero po zakończeniu wojny.

– *Sytuacja nie uległa zmianie od Kongresu IBU w 2022 roku, kiedy to głosowano nad zawieszeniem Rosyjskiej Federacji Biathlonowej i Białoruskiej Federacji Biathlonowej ze względów bezpieczeństwa. W chwili obecnej udział Rosjan i Białorusinów w mistrzostwach świata i igrzyskach olimpijskich jest wykluczony* – stwierdzono w oświadczeniu IBU.

Na olimpiadzie nie zobaczymy też rosyjskich saneczkarzy. Jest to ostateczna decyzja Międzynarodowej Federacji Saneczkarstwa. Zapadła ona na 73 kongresie organizacji w Tampere.

***

Rosja współpracuje z innymi w sporcie

Rosja i Serbia podpisały memorandum o współpracy w sporcie. Minister sportu Rosji Michaił Diegtiariew odwiedził Serbię i spotkał się ze swoim odpowiednikiem z tamtego kraju Zoranem Gajiciem.

– W sferze sportu Serbia utrzymuje niezależną pozycję i buduje współpracę z Rosją na równych zasadach. Dziś Zoran Gajic i ja podpisaliśmy memorandum o współpracy. To nada dodatkowy impuls dalszemu rozwojowi naszych stosunków. Będziemy rozszerzać współpracę w dziedzinie sportu – powiedział Diegtiariew

Również z Indonezją Rosjanie zamierzają zacieśnić współpracę w sporcie. Takie stwierdzenie zawarto w deklaracji o strategicznym partnerstwie między dwoma krajami. Dokument został podpisany przez Władimira Putina i indonezyjskiego przywódcę Prabowo Subianto po wspólnych negocjacjach.

Z kolei Federacja Hokeja Rosji podpisała memorandum o współpracy z Irańskim Związkiem Hokejowym. Umowa przewiduje zacieśnienie współpracy między oboma krajami w zakresie rozwoju hokeja. W ramach długoterminowego partnerstwa planowana jest realizacja programów popularyzacji hokeja na Bliskim Wschodzie, wymiana doświadczeń i metod szkolenia zawodników, trenerów i sędziów, a także prowadzenie wspólnych imprez i turniejów.

Tak o tym wydarzeniu mówił Władysław Tretiak, prezes Federacji Hokeja Rosji:

- Rosja jest wielką potęgą hokejową. Dlatego jednym z kluczowych zadań jest pomoc tym krajom, które chcą poważnie rozwijać się w tym sporcie. W ostatnich latach podjęliśmy współpracę z Kirgistanem, Gruzją, Mongolią, Serbią, Turcją i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi. Celem jest wzmacnianie relacji z przyjaznymi krajami za pomocą hokeja. Rosja i Iran od lat wspierają się nawzajem w różnych sprawach. Jesteśmy otwarci na współpracę i oczywiście bardzo się cieszymy, że nasi przyjaciele są zainteresowani naszą pomocą przy rozwoju hokeja – powiedział Tretiak.

***

Skandal w Estonii z piłkarzem Dynama Moskwa w tle

Według rosyjskiej Match TV piłkarz Dynama Moskwa Eli Dasa był przesłuchiwany przez estońską policję. Powód? W wypowiedzi przed meczem Izraela z Estonią w Tallinnie pozytywnie wypowiedział się o Rosji. Na konferencji prasowej otrzymał bowiem pytanie dotyczące etyczności gry w Rosji po 24 lutego 2022 roku.

Dasa stwierdził, że jest wdzięczny za lata spędzone w Rosji i podkreślił, że był tam dobrze traktowany „jako piłkarz i człowiek”. To się nie spodobało wielu osobom. Podczas meczu w Tallinie Dasa był wielokrotnie wygwizdywany przez kibiców, wywieszono też baner wymierzony w zawodnika.

Według Match TV dzień po meczu do hotelu izraelskiej reprezentacji przybyła estońska policja, by przesłuchać zawodnika w związku z jego wypowiedziami. Służby miały nawet rozważać zatrzymanie piłkarza w kraju na dalsze przesłuchania. Agencja TASS poinformowała, że Izraelski Związek Piłki Nożnej i przedstawiciele UEFA i FIFA nie zezwolili jednak estońskiej policji na ponowne przesłuchanie obrońcy po meczu. Dasa w Dynamie gra od kilku lat, ale latem najpewniej zmieni klub.

W Rosji reakcja na zdarzenie była natychmiastowa. Działania estońskiej policji skrytykowali między innymi komentator sportowy Dmitrij Guberniew i politycy Aleksander Żukow oraz Swietłana Żurowa. Ich zdaniem Estonia złamała zasadę apolityczności sportu. Honorowy prezes Rosyjskiego Komitetu Olimpijskiego Żukow wystąpił nawet z apelem do FIFA i UEFA o wykluczenie Estonii z międzynarodowych rozgrywek. Incydent wywołał dyskusję w Rosji temat wolności słowa w Europie.

***

Minister Sportu z wizytą na Węgrzech

Minister sportu Federacji Rosyjskiej Michaił Diegtiariew był jednym z gości mistrzostw świata w Judo na Węgrzech. Impreza odbywała się w Budapeszcie w dniach 13-20 czerwca, a Rosjan miał osobiście zaprosić szef węgierskiego MSZ Peter Szijjarto. Diegtiariew i Szijjarto spotkali się już kilkakrotnie w tym roku. Minister sportu Federacji Rosyjskiej podziękował stronie węgierskiej za wspieranie rosyjskich sportowców na międzynarodowych imprezach. Warto zauważyć, że to właśnie dzięki wsparciu Węgier Michaił Diegtiariew nie jest już objęty sankcjami Unii Europejskiej. Ograniczenia nałożono na niego już ponad 10 lat temu. W 2014 roku wspierał on bowiem separatystyczną Doniecką Republikę Ludową.

***

Są pieniądze na naukę obsługi dronów u najmłodszych

Władimir Putin nakazał Ministerstwu Sportu zapewnić odpowiedni budżet na organizację Ogólnorosyjskich Mistrzostw Pilotażu Dronów dla dzieci powyżej 7 roku życia. Mistrzostwa miałyby się odbywać od 2026 roku w różnych kategoriach wiekowych. Pomysł powstał z wiadomych względów - drony są jednym z elementów walki podczas wojny Ukrainy z Rosją. Teraz wsparcie na naukę pilotażu tego sprzętu otrzymają dzieci powyżej 7 roku życia. Nie jest znany planowany budżet na wsparcie tych zawodów. Nie wiadomo, czy będzie to więc duży projekt.

***

Łucznicy z możliwością startów w zawodach drużynowych

Rosyjscy łucznicy zostali dopuszczeni do drużynowych zawodów Pucharu Europy. Chodzi o rywalizację w zawodach juniorskich. Prezes Rosyjskiej Federacji Łuczniczej Zorigto Manchanow poinformował o tym na swoim kanale w serwisie Telegram:

- Prezes Europejskiej Federacji Łuczniczej Mario Scarcella potwierdził, że nasi sportowcy otrzymali wstęp na Puchary Europy. Słoweńska Federacja potwierdziła już, że rosyjskie drużyny będą rywalizować w Pucharze Europy Juniorów i Juniorów Młodszych w Čatežu od 28 lipca do 2 sierpnia 2025 roku – napisał Manchanow.

Wcześniej rosyjskie drużyny młodzieżowe otrzymały prawo udziału w konkurencjach drużynowych i mieszanych na Mistrzostwach Świata w Winnipeg.

***

Abramowicz kończy z piłką nożną

Roman Abramowicz powiedział, że nie zamierza już być właścicielem jakichkolwiek klubów piłkarskich

- Nie interesuje mnie żadna rola w klubie piłkarskim, zwłaszcza zawodowym. Prawdopodobnie mógłbym jeszcze pomóc akademiom i młodzieży, zapewniając lepsze możliwości startu wielu osobom. Ale jeśli chodzi o zostanie właścicielem lub odgrywanie profesjonalnej roli w klubie, to już z tym skończyłem - cytuje Abramowicza Daily Mail.

***

Nieprawdziwa informacja o kandydacie na selekcjonera polskiej kadry

W rosyjskich mediach pojawiła się informacja, że Stanisław Czerczesow po rezygnacji Michała Probiezja jest jednym z kandydatów do objęcia posady selekcjonera reprezentacji Polski. Takiego newsa przekazał serwis Championat, który miał uzyskać informację z „bardzo

dobrego źródła”. Oczywiście była to nieprawdziwa informacja, powielana przez wiele mediów bez weryfikacji.

Serwis Match TV próbował jednak zgłębić temat. Z informacji na stronie wynika, że odpowiedzi miał im udzielić podobno Piotr Kucza, znany jako FotoPyk fotograf piłkarski. Warto dodać, że do momentu artykułu dla Match TV część mediów podchwyciła temat i uwierzyła w taką możliwość.

- Nikt nie mówi o tym, że Czerczesow jest kandydatem na trenera reprezentacji Polski. Zatrudnienie go we współczesnych realiach jest po prostu niemożliwe, nikt nie zrozumie tego, że reprezentację Polski miałby trenować Rosjanin. Nawet Macieja Rybus, który przez wiele lat grał dla kadry Polski, uważany jest teraz za Rosjanina i nie odnoszą się do niego zbyt dobrze. A tutaj trener z Rosji miałby objąć drużynę narodową! To byłby wielki skandal, którego nikt nie potrzebuje - przekazał Kucza Match TV.

***

Rosja inwestuje w inwalidów wojennych

Minister sportu Federacji Rosyjskiej Michaił Diegtiariew spotkał się w ubiegłym miesiącu z prezydentem Władimirem Putinem, aby omówić rozwój programów sportowych dla weteranów wojny na Ukrainie. Jak podkreślił Diegtiariew, wielu z nich, mimo poważnych kontuzji, znalazło nowe życie w sporcie, choć wcześniej nie mieli z nim żadnego kontaktu.

Minister wcześniej w telewizji Match TV zaznaczył, że regularnie uczestniczy w zawodach oraz obozach treningowych organizowanych specjalnie dla weteranów. W rozmowie wspomniął m.in. o ostatnim obozie strzeleckim w Nowogorsku, gdzie żołnierze osiągają coraz lepsze wyniki w strzelectwie sportowym. Według Diegtiariewa, sport to nie tylko element rehabilitacji, ale także sposób na nabycie zupełnie nowych umiejętności i rozpoczęcie nowego etapu życia.

Prace nad organizacją zawodów sportowych dla weteranów wojny na Ukrainie prowadzone są we współpracy z Rosyjskim Komitetem Paraolimpijskim, Fundacją Obrońców Ojczyzny oraz Federalną Agencją Medyczną i Biologiczną z polecenia prezydenta Putina. Warto dodać, że w sierpniu na Krymie ma zostać otwarte nowe centrum sportu i rehabilitacji, które ma przyjmować co najmniej 100 osób miesięcznie. Ośrodek ma zapewniać nie tylko udział w zajęciach sportowych, ale również dobór i dostosowanie protez oraz kompleksową rehabilitację.

***

Na liście Myrotworca pojawili się nowi rosyjscy sportowcy

Ukraiński portal Myrotvorec wpisał rosyjskiego hokeistę Aleksandra Owieczkina do swojej „bazy wrogów Ukrainy”. Według administratorów strony, sportowiec brał udział w międzynarodowych wydarzeniach, których celem miało być „wspieranie rosyjskiej propagandy” i naruszanie suwerenności Ukrainy. Myrotvorec to nieoficjalna ukraińska strona internetowa, która gromadzi dane osób uznawanych za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego Ukrainy. Znajdują się w niej m.in. politycy, dziennikarze, wojskowi i osoby publiczne, którym zarzuca się działania prorosyjskie lub wspieranie separatyzmu. Decyzję o wpisaniu Owieczkina na listę skomentował m.in. przewodniczący Liberalno-Demokratycznej Partii Rosji Leonid Słucki. Jego zdaniem, wpisanie sportowca do bazy to „szczyt absurdu”.

– Aleksander gra w USA, ale przede wszystkim jest Rosjaninem z krwi i ducha. To wystarczy, by być celem dla tych, którzy zwalczają wszystko, co rosyjskie – powiedział Słucki.

Polityk uznał działania portalu za „obrzydlive i niegodne XXI wieku”, podkreślając, że według jego opinii każda osoba związana z Rosją staje się wrogiem dla autorów Myrotworca. Sprawa Owieczkina wywołała szerokie poruszenie w rosyjskich mediach, które traktują wpisanie sportowca jako kolejny element wojny informacyjnej.

Warto dodać, że od lat Owieczkin znany jest z poparcia Władimira Putina. Do dziś jego zdjęcie profilowe na instagramie to fotografia z prezydentem Rosji. Owieczkin w przeszłości otwarcie

popierał Putina, również podczas jego startów w wyborach. W 2018 roku założył nawet „Drużynę Putina”, czyli ruch społeczny wspierający jego reelekcję.

***

Wiecej treści patriotycznych na antenie Match TV

Gazprom-Media Holding i Fundacja Obrońców Ojczyzny podpisały umowę o współpracy w zakresie edukacji patriotycznej. To oznacza jeszcze więcej treści promujących postawy patriotyczne na antenie należącej do Gazpromu sportowej telewizji Match TV. Porozumienie zakłada współpracę obu stron w celu realizacji między innymi projektów edukacyjnych, informacyjnych i społecznych, których celem jest wzmocnienie tradycyjnych wartości, zachowanie pamięci historycznej i rozwój świadomości patriotycznej wśród młodzieży. Dokument podpisali prezes zarządu Gazprom-Media Holding Aleksandr Żarow i prezes fundacji Anna Ciwilewa podczas Międzynarodowego Forum Ekonomicznego w Sankt Petersburgu.

***

Zakaz transferowy dla Lokomotiwu Moskwa. Powodem brak zapłaty pieniędzy drużynie FK Mariupol

FIFA nałożyła zakaz transferowy na Lokomotiw Moskwa na 3 okienka transferowe. Powodem tego jest niezapłacenie ok. 50 tys. euro nieistniejącemu już klubowi FK Mariupol za transfer sprzed wybuchu pełnoskalowej wojny na Ukrainie.

Mark Mampassi przeniósł się do Lokomotiwu na początku 2022 roku. Wtedy klub zapłacił Szachtarowi za transfer zawodnika (wówczas młodzieżowego reprezentanta Ukrainy) 3 mln euro. Część tej kwoty miała trafić jako ekwiwalent za wykształcenie do FK Mariupol, w którym przez rok występował Mampassi. 24 lutego 2022 roku rozpoczęła się jednak pełnoskalowa inwazja Rosji na Ukrainę. Rosjanie zajęli Mariupol, a klub z tego miasta przestał istnieć. Władze Lokomotiwu w takim przypadku uznały, że nie trzeba płacić zespołowi należnych pieniędzy. Z tym jednak nie zgodził się Komitet Dyscyplinarny FIFA. Postąpił tak po złożeniu wniosku przez przedstawicieli zespołu FK Mariupol.

Klub FK Mariupol, który od 2022 roku nie bierze udziału w żadnych rozgrywkach zwrócił się do Komitetu Dyscyplinarnego FIFA za pośrednictwem przedstawicieli zagranicznych o wyegzekwowanie zapłaty. FIFA nakazała Rosjanom zapłacić 50 tys. euro. Lokomotiw nie zgodził się z decyzją i zwrócił się do Rosyjskiej Federacji Piłkarskiej z prośbą o wysłanie wniosku do FIFA w celu ustalenia statusu FK Mariupol, czy ta organizacja w ogóle istnieje jako podmiot piłkarski. Mimo apelacji ze strony Rosjan Komitet Dyscyplinarny FIFA wszczął postępowanie przeciwko Lokomotiwowi za nieprzestrzeganie ich decyzji. Stąd też zakaz transferowy na 3 następne okienka. Zostanie on zniesiony od razu po zapłacie pełnej kwoty.

Władze Lokomotiwu nie chcą jednak zapłacić pieniędzy. Przedstawiciele klubu mieli stwierdzić, że po pierwsze zespół nie występuje w żadnych rozgrywkach, więc nie mają powodu przesyłać nieistniejącej drużynie pieniędzy. Po drugie powiedzieli, iż według nich „Mariupol to rosyjskie, a nie ukraińskie miasto”. Stąd też nie powinno przelewać się im płacić, bo pieniądze za ekwiwalent należą się tylko klubom przy transferach zagranicznych. Sprawa jest bardzo dynamiczna i wywołała dość spore poruszenie w rosyjskich mediach.

Warto dodać, iż Mark Mampassi na Ukrainie uważany jest za zdrajcę ojczyzny. Mimo tego, że całe życie spędził na Ukrainie, to od razu po przejściu do Lokomotiwu przyjął rosyjskie obywatelstwo. Stało się to 2 dni przed wybuchem wojny.

***

Afera korupcyjna w rosyjskim futbolu

Właściciel Torpedo Moskwa został zatrzymany pod zarzutem przekupstwa arbitrow. Miał wręczyć nawet milion rubli w zamian za sprzyjanie jego drużynie. Wobec Leonida Sobolewa wszczęto postępowanie karne na podstawie artykułu 291 Kodeksu Karnego Federacji Rosyjskiej. Przeprowadzono również przeszukanie jego mieszkania. Grozi mu nawet do 15 lat więzienia. Obecnie przebywa w tymczasowym areszcie.

Zespół ze stolicy w następnym sezonie powróci do rosyjskiej ekstraklasy. Choć, jak się okazuje, wyniki mogą one nie być efektem tylko dobrej gry piłkarzy. Sprawa skończy się najprawdopodobniej odjęciem kilku punktów na początku przyszłego sezonu. To kolejna afra korupcyjna w rosyjskim futbolu w ostatnim półroczu.

***

Szwajcarowi grozi więzienie za pracę w Rosji?

Urugwajczyk Gustavo Poyet otrzymał ofertę prowadzenia CSKA Moskwa, ale od razu odrzucił ją z powodu wojny. Trener Jeonbuk Hyundai Motors nie chciał przeprowadzić się do Rosji z powodu sytuacji politycznej, a także wykluczenia klubów z europejskich pucharów.

Nowym trenerem CSKA Moskwa został ostatecznie Szwajcar Fabio Celestini, któremu z tego powodu mogą grozić poważne konsekwencje w kraju. W Szwajcarii bowiem obowiązuje prawo, według którego otrzymać nawet karę więzienia za otrzymywanie pieniędzy od organizacji objętej sankcjami. Sponsorem CSKA Moskwa jest od lat WEB (Wnieszekonombank), czyli korporacja już od 2014 roku objęta jest sankcjami UE, USA, a także Szwajcarii. W rosyjskich mediach sporo się mówi o karze dla trenera. Przedstawiciele CSKA uspokajają:

- Rok temu próbowali w ten sam sposób przestraszyć na Miralema Pjanicia, ale czas pokazał, że nie ma czego się bać – powiedział dyrektor ds. komunikacji w klubie Kiril Breido.

Faktycznie jednak ukaranie trenera jest praktycznie niemożliwe. Szwajcarski sąd musiałby udowodnić, że pieniądze, które otrzymuje trener w ramach pensji pochodzą właśnie z tego banku.

***

Odwołano Mistrzostwa Europy w Kickboxingu

Mistrzostwa Europy w kickboxingu w Mołdawii zostały odwołane po tym, jak gospodarze wykluczyli Rosjan z udziału w tej imprezie. Impreza miała odbyć się w Kiszyniowie w dniach 22-29 czerwca. Według przedstawicieli mołdawskich władz Mistrzostwa Europy nie mogą się odbyć z udziałem rosyjskich sportowców, ponieważ „wydarzenie jest wyraźnie sprzeczne z interesem publicznym i zasadami demokracji”.

Warto dodać, że Mołdawianie wyrazili oni niezadowolenie z działań Światowej Federacji Kickboxingu (WKF) i prezesa organizacji Friedricha Exenbergera. Federacja bowiem w marcu dopuściła do startów Rosjan z własną flagą i hymnem. Decyzja wyrzuceniu Rosjan z imprezy została podjęta bez konsultacji z WKF.

Oświadczenie w ciągu kilkunastu minut od wykluczenia wydała Rosyjska Federacja Kickboxingu

- Według niektórych mołdawskich urzędników udział rosyjskich sportowców w zawodach może zagrozić suwerenności całego państwa. Według nas sport łączy, a nie dzieli – mogliśmy wyczytać w oświadczeniu.

Ostatecznie Światowa Federacja Kickboxingu postanowiła odwołać całą imprezę seniorską, pozwalając tylko na przeprowadzenie zawodów juniorskich. Przy okazji wystosowali oni

oficjalne przeprosiny do Rosjan za zaistniałą sytuację, obiecując lepszy wybór gospodarza w przyszłości. Poniżej fragment listu do Rosyjskiej Federacji Kickboxingu.

- Decyzja o wykluczeniu Rosjan ma wyraźnie charakter polityczny i stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami sportu. Miesiąc przed wydarzeniem organizator Mistrzostw Europy ze strony mołdawskiej otrzymał zgodę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Spraw Zagranicznych kraju. Nie pojawiły się żadne przeszkody. W związku z faktem, że reprezentanci Rosji nie będą mogli wziąć udziału w zawodach, władze WKF jednogłośnie podjęły decyzję o odwołaniu Mistrzostw Europy w Kickboxingu wśród dorosłych i przełożeniu ich na rok 2026. Jednocześnie pragniemy szczerze przeprosić za niewystarczająco wnikliwe rozważenie kwestii organizacji, bezpieczeństwa i wsparcia dyplomatycznego tego wydarzenia.

***

W Serbii zagrają rosyjskie drużyny?

Minister sportu Serbii Zoran Gajic stwierdził, że jego kraj jest gotowy do organizacji meczów drużyn rosyjskich, jeśli powrócą one na arenę międzynarodową.

- *Oczywiście, że jesteśmy gotowi. Mamy Hapoel i Maccabi z Izraela, które grają u nas mecze w koszykówkę. Jesteśmy gotowi zapewnić miejsce również dla rosyjskich drużyn. Jestem pewien, że znajdziecie u nas wielu waszych fanów*” – powiedział Zoran Gajic w rozmowie z telewizją Match TV.

Cały rozdział w opracowaniu Bartłomieja Banasiewicza

EKOLOGIA

Rząd przeznaczy 70 miliardów rubli na regionalne oczyszczalnie ścieków

17 czerwca rosyjski rząd zatwierdził nowe zasady dotowania regionów w zakresie budowy i przebudowy oczyszczalni ścieków. Łączna kwota dofinansowania na najbliższe pięć lat wyniesie około 70 mld rubli. 24 mld rubli z tej kwoty zostaną przydzielone w ciągu najbliższych trzech lat.

Wsparcie rządowe udzielane jest w ramach federalnego projektu „Woda Rosji”, który jest częścią krajowego projektu „Dobrostan środowiska”. Jak podkreślił premier Michaił Miszustin: „zdrowie obywateli i sytuacja ekologiczna w kraju w dużej mierze zależą od stanu wody”.

Dotacje zostaną skierowane na odnowę infrastruktury komunalnej będą mogły objąć całościowo terytorium Federacji Rosyjskiej. Zarówno terytoria Arktyki, Dalekiego Wschodu, a nawet terytoria okupowane przez rosyjskie wojska.

Jednak rządowa działalność ma się skupić, przede wszystkim na dużych projektach. Mowa o takich inicjatywach jak budowa scentralizowanego systemu odprowadzania ścieków w mieście Kineszma (obwód Iwanowski) czy przebudowa oczyszczalni ścieków w Niżnym Nowogrodzie (obwód niżnonowogrodzki).

Rozpatrując wnioski, region weźmie pod uwagę, jak aktywnie inwestuje w renowację oczyszczalni ścieków z własnych lub pozabudżetowych środków, w tym w małych miastach i osadach wiejskich.

Maciej Musiał

***

Kraj Nadmorski przygotowuje projekt nowego obszaru chronionego

Ministerstwo Zasobów Naturalnych i Ekologii Kraju Nadmorskiego ogłosiło przetarg na opracowanie projektu nowego obszaru chronionego. Na badania środowiskowe i prace projektowe przeznaczone ma zostać 22,3 mln rubli.

Obszar przyrodniczy ma powstać w pobliżu Władywostoku, obejmujący część półwyspu Murawiowa-Amurskiego i wyspy Rosyjskiej. Wszelkie prace powinny zostać zakończone do końca listopada 2025 r.

Decyzja o utworzeniu nowego obszaru chronionego była nieoczekiwana. Wcześniej władze regionalne wręcz planowały ograniczać tego typu rejony, jak, choćby planowane usunięcie statusu ochronnego z ujścia rzeki Razdolnaja.

Obszar chroniony ma być przystosowany do miejscowej turystyki. Projekt zakłada rozwój infrastruktury poprzez instalację platform obserwacyjnych, stworzenie terenów rekreacyjnych i ułożenie szlaków pieszych. Obejmie ona też stoiska informacyjne i tymczasowe ośrodki noclegowe.

Maciej Musiał

KULTURA I HISTORIA

Nowy przedmiot w rosyjskich szkołach będzie promował „duchowość i moralność”

Od 1 września 2026 r. uczniowie klasy 5-7 będą uczęszczali na nowy, obowiązkowy przedmiot – „Kultura duchowa i moralna”. Decyzję tę ogłosił rektor Moskiewskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego Aleksiej Łubkow. Do tego czasu w klasach 4-5 będzie nadal obowiązywał przedmiot „Podstawy kultury duchowej i moralnej narodów Rosji.

W pracę na podręczniku oraz samym przedmiotem zaangażowany jest nie tylko wspomniany uniwersytet, ale również metropolita Symferopolu i Krymu Tichon. Przedmiot będzie obowiązkowy, co prawdopodobnie będzie wymagać zmiany struktury programu nauczania kosztem innych przedmiotów. W programie piątej klasy na nowy przedmiot zaplanowano 17 godzin, a w szóstej i siódmej klasie — po 34 godziny. Wspomniany przedmiot nauczany w klasach 4-5 miał charakter fakultatywny. Zajęcia mają prowadzić nauczyciele historii.

Jaka ma być treść kursu? Trudno to sprecyzować. Sam Łubkow twierdzi, że będzie „dotykać duchowych i moralnych rosyjskiej cywilizacji”. Te będą prezentowane „poprzez określonych bohaterów, bazując na ich życiorysach oraz czynach”. Dodaje, że „będzie to jeden z ważniejszych kursów światopoglądowych”.

Pewnych wskazówek możemy doszukiwać się w dekreście prezydenta Władimira Putina o „podstawach polityki państwa w celu zachowania i wzmocnienia tradycyjnych rosyjskich wartości duchownych oraz moralnych”. Został on podpisany 9 listopada 2022 r.

Co obejmuje treść dekretu? Mówi on o takich wartościach, jak „patriotyzm, świadomość obywatelska, służba Ojczyźnie i odpowiedzialność za jej los, wysokie ideały moralne, silna rodzina, twórcza praca, pierwszeństwo duchowości nad materialnością, humanizm, miłosierdzie, sprawiedliwość, kolektywizm”.

Maciej Musiał

***

Festiwal Kultury Rosyjskiej w Iranie

W dniach 10-15 czerwca w Iranie odbył się Festiwal Kultury Rosyjskiej. W ceremonii otwarcia uczestniczyła rosyjska minister kultury Olga Lubimowa.

Przemawiając rosyjska minister stwierdziła, że „historia interakcji kulturalnych między Rosją a Iranem sięga wielu wieków wstecz i opiera się na solidnych podstawach wzajemnego szacunku”.

Kilka słów do zgromadzonych przekazał również irański minister kultury i przewodnictwa islamskiego Abbas Saheli: „Rosja nie jest dla nas tylko sąsiadującym krajem. Istnieją głębokie więzi historyczne pomiędzy naszymi narodami”.

Podczas ceremonii otwarcia wystąpiły Wielka Państwowa Orkiestra Symfoniczna im. Piotra Czajkowskiego, znany Narodowy Zespół Tańca Lezginka oraz Aleksandr Nikołajczuk, ceniony solista grający na bałajce z Narodowej Orkiestry Instrumentów Ludowych im. Nikołaja Osipowa.

Festiwalowy program obejmował występy rosyjskich muzyków, spektakle taneczne oraz teatralne, ale również wystawy prezentujące sztukę oraz rzemiosło. Wszystkie te wydarzenia Irańczycy mogli oglądać w stołecznym Teheranie oraz Isfahanie.

Maciej Musiał

Centrum Badań nad Państwowością Rosyjską – jednostka badawcza Fundacji Instytut Prawa Wschodniego im. Gabriela Szerszeniewicza

Redakcja:

Redaktor Naczelny – Marek Reszuta

Autorzy: Banasiewicz Bartłomiej, Knochowski Kacper, dr Kalinowski Patryk, Musiał Maciej, Pelc Jakub, dr Sadłowski Michał Patryk

Strona internetowa: <https://centrumrosja.com>

Patronite: <https://patronite.pl/www.ipw.com.pl>

Portal X: https://twitter.com/Centrum_Rosja

Facebook: <https://www.facebook.com/IPW>

E-mail: instytut_prawa_wschodniego@ipw.com.pl

Tel.: +48 663 088 425